

«АРҚАЛЫҚ ҚАЛАСЫНДАҒЫ ОБЛЫСТЫҚ №2
ӘМБЕБАП ҒЫЛЫМИ КІТАПХАНАСЫ» КММ
ӘДІСТЕМЕ-БИБЛИОГРАФИЯ БӨЛІМІ

**2025 ЖЫЛҒА БЕРІЛГЕН
АРҚАЛЫҚ ҚАЛАСЫНЫҢ
АТАУЛЫ КҮНДЕР КҮНТІЗБЕСІ**

Арқалық қаласы, 2025 жыл

ӘОЖ 038
КБЖ 92
К 93

Құраст.: Ж.К. Туякбаева
Шығ. жауапты: С.А. Алматова
Ред.: Ж.К. Абжанова

2025 жылға берілген Арқалық қаласының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегі [Мәтін] / Арқалық қаласындағы облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы» КММ, Әдістеме-библиография бөлімі ; құраст.: Ж.К. Туякбаева; ред.: Ж.К. Абжанова; шығ. жауапты. С. А. Алматова – Арқалық, 2024. – 56 б.

Күнтізбеде жалпы халықтық маңызы бар оқиғалар мен өлкеміздің тарихындағы, экономикасы мен мәдени өміріндегі айтулы оқиғалар мен атаулы күндері, 2025 жылы мерейтойы аталып өтілетін атақты тұлғалар туралы ақпараттар берілген. Сонымен қатар Қазақстан Республикасының ұлттық, мемлекеттік, кәсіптік және өзге де мерекелі күндері енгізілген.

УДК 038
ББК 92

© Авторлық құқықты қорғау белгісі
(құрастырушының, автордың немесе
мекеменің аты-жөні)

ISBN 9965-32-862-5

Құрастырушыдан

Қостанай облысының Арқалық қаласындағы Облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасының әдістеме-библиография бөлімі сіздердің назарларыңызға 2025 жылға берілген Арқалық қаласы және аймағының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегінің кезекті шығарылымын ұсынып отыр.

«Күнтізбенің» негізгі мақсаты – өңіріміздің танымал тұлғалары мен оның тарихы, мәдениеті, экономикасы туралы ақпарат беру. Сондай-ақ біздің кітапхана қорында бар ақпараттарды оқырмандарға жеткізу және насихаттау. Күнтізбе кітапханаларда, оқу орындарында, ұйымдар мен мекемелерде түрлі шараларды өткізуді жоспарлауға мүмкіндік береді.

Басылымға өлкеміздің атаулы тарихи оқиғалары мен атақты адамдардың мерейтойлары жайында ақпарат енгізілген. Қаламыздың тарихи, мәдени, экономикалық, әлеуметтік дамуына ат салысып жатқан мекемелер мен кәсіпорындардың, қалалар мен аудандардың мерейтойлық даталық күндерін табуға болады.

2025 жылдың негізгі оқиғалары мен мерейтойлық күндері: Ұлы Жеңіске 80 жыл, Қазақстан Республикасының Конституциясының қабылданғанына 30 жыл, Қазақстан халқының облыстық ассамблеясының құрылғанына 30 жыл, ғұлама ғалым, ойшыл философ Әбу Наср әл-Фараби (1155 ж.), батыр, әскери басшы, Абылай хан кеңесшісі Барақ Қарабалуанұлы (325 ж.), (1705-1780) ақын, жырау Тәтіқара (320 ж.), ағартушы-демократ, саяхатшы Ш. Ш Уәлиханов (190 ж.), ақын, философ, ағартушы, композитор А. Құнанбайұлы (180 ж.), хан Әбдіғалпар Жанбосынұлы (155 ж.) жазушы, ақын, драматург Міржақып Дулатовтың туғанына 140 жылдығы белгіленді.

Күнтізбеге көпшілікке танымал өлкемізден шыққан белгілі қайраткерлердің өмірі мен атқарған қызметтері жайлы мәліметтер берілген.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасының ұлттық, мемлекеттік, кәсіптік және өзге де мерекелі күндері енгізілген.

Бұл атаулы күндер тізбесі жылдың әрбір айы бойынша реттеліп тізіледі және сол жылдың «Айы мен күні белгісіз атаулы күндері» берілген, «Туған күні мен айы белгісіз қайраткерлер, мекемелер мен тарихи оқиғалар тізімі» жеке топтастырылған.

Басылым негізінен кітапханашыларға, ақпараттық орталықтың баспасөз және басқа да бұқаралық ақпарат құралдарының қызметкерлеріне, мұғалімдерге, студенттерге және өлкеміздің тарихын танып-білгісі келген барша оқырман қауымға арналған.

**Арқалық қаласы және аймағы бойынша
2025 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер**

Қаңтар

- 12** – жазушы, драматург, ақын, сыншы, журналист Досанов Сәбит Аймұхамбетұлының туғанына 85 жыл (1940–2024).
- 15** – ұстаз, қоғам қайраткері Кемешев Нұрқан туғанына 95 жыл (1930-2001).

Ақпан

- 4** – журналист, баспагер, Қазақстанның мәдениет қайраткері Жақып Әділбек 75 жас (1950).
- 10** – ұстаз, ҚазКСР еңбек сіңірген жаттықтырушысы, республикалық категориядағы төреші, ҚР құрметті спорт қайраткері Сабыржанов Жомарт 75 жас (1950).
- 15** – Арқалық кооперативтік училищесінің құрылғанына 50 жыл (1940).
- 23** – айтыскер ақын Орманшина Әлпия Кәрбозқызы 70 жас (1955).
- 23** – журналист, жазушы Ахметхан Байжан 85 жас (1940).
- 23** – жазушы-журналист, аудармашы, ұстаз, тарих ғылымының кандидаты Ыдырысов Әбілфайыз Ыдырысұлының туғанына 95 жыл (1930–2019).
- 24** – балуан, самбодан және қазақша күрестен КСРО және Қазақстан спорт шебері Сейдағаламов Орынбай 80 жас (1945).

Наурыз

- 21** – экономика ғылымдарының докторы, профессор Байзақов Сәбит Байзақұлы 85 жас (1940).
- 21** - Қазақстан халқының облыстық ассамблеясының құрылғанына 30 жыл (1995).

Сәуір

- 1** – ақын, журналист, ұстаз, филология ғылымдарының кандидаты, доцент Оспанов Серікбай 80 жас (1945).
- 1** – Кеңес Одағының батыры Баймағамбетов Сұлтан Біржанұлының туғанына 105 жыл (1920–1943).
- 2** - ақын, жырау Нурманғалиев Отар 80 жас (1945).
- 22** – Қазақстанның халық ақыны, КСРО білім беру ісінің үздігі Беркенова Әсия Әйіпқызы 75 жас (1950)

Мамыр

- 9 – Ұлы Жеңіс:** ҰОС аяқталғанына 80 жыл (1945).
9 – ақын, баспагер, аудармашы Ысқақ Бақыткерей Зәйкеұлының туғанына 80 жыл (1945–2010).
15 – инженер-механик, өнертапқыш, техника ғылымдарының докторы Әбілжанов Тоқтар 80 жас (1945).
20 – Қазақстан Республикасы білім беру ісінің үздігі Жақыпбекова Қарлығаш 75 жас (1950).

Маусым

- 1 -** Арқалық музыкалық училищесінің құрылғанына 40 жыл, қазіргі гуманитарлық колледжінде
22 – мемлекет және қоғам қайраткері Әуелбеков Еркін Нұржанұлының туғанына 95 жыл (1930–1999).
30 – Амангелді ауданының Арқалық поселкасына Қала атағының берілгеніне 60 жыл (1965).

Шілде

- 18 –** әнші, сазгер, қоғам қайраткері Досжанов Амангелді 60 жас (1965).
22 – Торғай селосының құрылғанына 180 жыл (1845).
25 – Қазақстанның халық суретшісі, кескіндемеші Кенбаев Молдахмет Сыздықұлының туғанына 100 жыл (1925–1993).

Тамыз

- 12 –** қоғам қайраткері, сазгер, күйші Кәки Ақан Шәріпұлы 90 жыл (1935-2024).
15 – ғалым-географ, ҚР халық ағарту ісінің еңбек сіңірген қызметкері Жапбасбаев Мұса туғанына 95 жыл (1930–2006).
16 - ұшқыш, Кеңес одағының екі мәрте батыры Леонид Игнатьевич Беданың туғанына 105 жыл (1920–1976).
27 – мүсінші, Қазақстанның халық суретшісі Наурызбаев Хакімжан Есімханұлының туғанына 100 жыл (1925–2009).
30 - Қазақстан Республикасының Конституциясының қабылданғанына 30 жыл (1995).

Қыркүйек

- 14 –** ғалым, профессор Сейтқасымов Ғабдығалар Сағитұлы 85 жас (1940–2019).
15 – ақын Әлмағамбетов Тәшібай туғанына 115 жыл (1910–1944).

Қазан

- 16 –** жазушы Малоземовтың Станислав Борисович 85 жас (1940).
20 – сазгер, мәдениет қайраткері Мақанов Қайыржан Байпақұлының туғанына 85

жыл (1940–2023).

Қараша

- * ағартушы-демократ, саяхатшы, этнограф, фольклорист, Орта Азия, Қазақстан және Шығыс Түркістан халықтарының тарихы мен мәдениетін зерттеуші Уәлиханов Шоқан Шыңғысұлының туғанына 190 жыл (1835–1865).
- 3** – ақын Тоғызақов Қасым туғанына 115 жыл (1910–1984).
- 4** – белгілі қоғам қайраткері Дулатова Гүлнар Міржақыпқызының туғанына 110 жыл (1915–2013).
- 16** – химия ғылымдарының докторы, профессор Досмағамбетова Сәуле Сарқантайқызы 75 жас (1950).
- 21** – жазушы, ақын, драматург Дулатов Міржақып туғанына 140 жыл (1885–1935).
- 21** – жазушы, ғалым, журналист Әсіпов Сапабек туғанына 100 жыл (1925–2018).
- 23** – Жоғарғы Кеңестің жарлығымен Торғай облысының Арқалық қаласы болып жарияланғанына 55 жыл (1970).
- 25** – сазгер Еспаев Әбілахат Смағұлұлының туғанына 100 жыл (1925–1980).

Желтоқсан

- 5** – молда, қоғам қайраткері, Торғай кентінде алғашқы партия ұясын құрушы Досмағамбетов Ерден туғанына 125 жыл (1900–1992).
- 16** – «**Жас ұлан**» Арқалық қалалық балалар ұйымының құрылғанына 30 жыл (1995).
- 20** – актриса, Қазақстанның халық артисі Ахметова Алма туғанына 105 жыл (1920–2018)
- 29** – филология ғыл. докторы Нұрмағанбетов Әбілбек Нұрмағамбетұлының туғанына 100 жыл (1925–1998).

Айы мен күні белгісіз атаулы күндер:

- балуан, батыр, әскери басшы, Абылай хан кеңесшісі Барак Қарабалуанұлының туғанына 325 жыл (1700–1793).
- ақын, жырау Тәтіқараның туғанына 320 жыл (1705-1780).
- батыр Иман Дулатұлы, Амангелді Имановтың атасы, Кенесары ханның сарбазы туғанына 245 жыл (1780-1847).
- ақын Қанапия Басықараұлының туғанына 185 жыл (1840-1917).
- би Көшімбек Балықұлының туғанына 175 жыл (1850-1925).
- ислам насихаттаушысы, мыңдық басшысы Тәтіғұл Байгелдіұлының туғанына 170 жыл (1855-1918).
- хан Әбдіғапар Жанбосынұлының туғанына 155 жыл (1870-1919).
- Алаш қозғалысының қайраткері, ағартушы, журналист Мұстақым Малдыбаевтың туғанына 145 жыл (1880-1927).
- шопан, Социалистік Еңбек Ері Бірәлі Қожабаевтың туғанына 135 жыл (1890–1976).
- шопан, Социалистік Еңбек Ері Ыдырыс Нұрпейісовтың туғанына 135 жыл (1890–1978).
- қоғам қайраткері Қанапия Қойдасовтың туғанына 130 жыл (1895-1925).
- ауыл шаруашылығының ұйымдастырушысы, Социалистік Еңбек Ері Досан Есполовтың туғанына 125 жыл (1900-1977).
- «Алаш» партиясының құрылғанына 120 жыл (1905).
- жазушы, драматург Камалов Сағыр Аймағанбетұлының туғанына 120 жыл (1905-1938).
- Арқалық қ. почтамп ашылғанына 50 жыл (1975).
- Жанкелдин аудандық «Ғасырлар пернесі» ұлт аспаптар ансамблінің халық атағын алғанына 45 жыл (1980).

12 қаңтар

**Досанов Сәбит Айтмұхамбетұлының
туғанына 85 жыл
(1940–2024).**

Досанов Сәбит Айтмұхамбетұлы 1940 жылы 12 қаңтарда Қостанай облысы, Аманкелді ауданының Байғабыл ауылында туған. 1985-1989 жж. КСРО әдебиет қоры Қазақ бөлімшесінің директоры, 1991-1995 жж. Республикалық Халық шығармашылығы және мәдени қызмет көрсету орталығының Бас директоры, 1996-1997 жж. Мемлекеттік «Қайнар» баспасының Бас редакторы болып істеді. 2004 ж. Т. Жүргенов атындағы Өнер академиясында ұстаздық қызмет атқарды. Африкадағы Дүнду, Қазақстандағы Қостанай қалаларының,

Ақсуат, Аманкелді аудандарының құрметті азаматы болды. Көптеген роман, повесть, әңгімелердің авторы. «Қайырлы таң», «Жанр тағдыры», «Сексен бестің көктемі», «Адаспаңдар адамдар», «Тотем под чадрой», «Тензор степного кургана» атты кітаптары бар. 1998 жылы мемлекеттік «Санат» баспасынан қазақ тілінде, ал 2003 жылы Мәскеудің «Советский писатель» баспасынан орыс тілінде «Жиырманшы ғасыр» романы жарық көрді. 2002 жылы «Советский писатель» баспасынан таңдамалы шығармаларының бір томдығы жарыққа шықты. «Дауыл», «Ертең бюро» атты драмалары М.Әуезов атындағы академиялық драма тетрында, Атырау, Жезқазған, Семей, Тараз, Бішкек қалалары сахналарында қойылды.

Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, М.Шолохов атындағы Халықаралық сыйлықтың лауреаты, Ресей педагогика және әлеуметтік ғылымдар академиясының академигі.

Шығармалары

1. Досанов С. Адаспаңдар, адамдар – Не заблуждайтесь, люди: [Мәтін] : /С. Досанов// Деректі кітап. – Алматы: Санат, 1999. – 544 б.
2. Досанов С. Алыстағы аяулым: [Мәтін] : [Хикаят, әңгіме, новелла, пьеса] /С. Досанов // . – Алматы: Атамұра, 1996. – 224 б.
3. Досанов С. Аптаның сегізінші күні: [Мәтін]: [Роман, әңгіме, пьеса] /С. Досанов // . – Астана: Елорда, 2003. – 446 б.
Досанов С. Бақыт оңай қонбайды: [Мәтін]: [Деректі кітап]/С. Досанов // – Алматы, Кітап, 2002. – 800 б.
5. Досанов С. Жер тағдыры. [Мәтін]: /С. Досанов // – Алматы: Қайнар, 1979. – 224 б.
6. Досанов С. Жиырмасыншы ғасыр: [Мәтін]: [Ұлы дала шежіресі] / С. Досанов//Роман. – Алматы: Санат, 1998. – 400 б.
7. Досанов С. Жүрегімде жүз сәуле[Мәтін]: [Деректі кітап]./С. Досанов// – Алматы: Санат, 2004. – 448 б.
8. Досанов С. Жылдың он үшінші айы: [Мәтін]: [Романдар]/ с. Досанов// – Алматы: Жазушы, 1990. – 542 б.
9. Досанов С. Қыл бұрау. [Мәтін]: [Ұлы Даланың ұлы қайғысы] /С. Досанов // – Алматы: Атамұра, 2003. – 400 б.
10. Досанов С. Сыңсып ұшқан сыңар аққу: [Мәтін]: [Көркем және деректі проза] / С. Досанов // – Алматы: Арда, 2006. – 448 б.
11. Досанов С. Тұйық: [Мәтін]: [Роман] / С. Досанов // – Алматы: Арда, 2007. – 608 б.
12. Досанов С. Ұйық: [Мәтін]: [Роман] / С. Досанов // – Алматы: Арда, 2005. – 544 б.

Ол туралы

13. Алпыс, Маржан. Сәбит Досанов – 80 жаста [Мәтін] : [жазушы] / М. Алпыс // Костанай-АГРО. - 2020. – 23 қаңтар. – Б. 17..Сурет бар
14. Досанов, С. "Табиғат сынды әдебиет те мәңгілік" [Мәтін] : [Шолохов жылына орай мерей тойға қатысқан жазушымен әңгіме] / С. Досанов ; жазып алған Б. Дүйсебеева // Жас қазақ үні. - 2005. - 17 маусым. - 4 б..
15. Досанов, С. - "Алтын қалам" сыйлығының лауреаты [Мәтін] : [жерлес жазушы С. Досановтың Қырғызстан Республикасының ұлттық сыйлығымен марапатталуы] // Торғай. - 2007. - 23 ақпан. - 5 б..
16. Досанов, С. жазушы: Ұлым кетсе де, ұлтым аман болсын [Мәтін] : [сұхбат] / әңгімелескен Гүлзина Бектас ; С. Досанов // Айқын. - 2014. - 16 шілде. - Б. 1, 6..
17. Досанов, С. "Алаш арыстарының мұраты - руханияттың темірқазығы" [Мәтін] : [сұхбат] / Әңгімелескен Кенже Қонысбай // Қостанай таңы. - 2017. - 17 наурыз. -

Б. 6-7.

18. Досанов, С. Қарағаның қуанышынан - қыранның қайғысы артық [Мәтін] : (Қазақстан Жазушыларының XV Құрылтайында сөйлеген сөзі) // Аманкелді арайы. - 2018. - 30 қаңтар. - Б. 3.
19. Қалдан, Еркін. Қырғыз елінде қазақ жазушысының пьесасы қойылды [Мәтін] : [Сәбит Досановтың "Жанұран" шығармасы бойынша] / Е. Қалдан // Айқын. - 2014. - 11 сәуір. - Б. 2..
20. Қирабаев, Серік. Баянды бақыт [Мәтін] : Сәбит Досанов шығармашылығы жайлы сөз / С. Қирабаев // Қостанай таңы. - 2015. - 21 сәуір. - Б. 6-7.
21. Қойшыманов, Қасқырбай. Дүлдүл. Дода. Думан. [Мәтін] : Сәбит Досановтың туған жеріндегі торқалы той / Қ. Қойшыманов ; суреттерді түсірген Кенжебек Ахметов // Қостанай таңы. - 2015. - 10 шілде. - Б. 5.
22. Мақанов, Қайыржан. Көркем сөздің көсем шебері [Мәтін] : [Сәбит Досанов өмірі мен шығармашылығы туралы] / Қ. Мақанов // Жаңа Сарыарқа. - 2009. - № 6. - 15-18 б..
23. Мешітбаев, Нұрболат. Шебер жазушы, сергек суреткер [Мәтін] : Сәбит Досановтың мерейтойы туған өлкеде жалғасуда / Н. Мешітбаев ; суретті түсірген Бағдат Ахметбеков // Қостанай таңы. - 2015. - 1 шілде. - Б. 2.
24. Тынымсыз өткен тәу жылдар [Мәтін] : [Сәбит Досанов өмірі мен шығармашылығы туралы] // Сарыарқа. - 2000. - № 1-2. - 57-58 б..

23 ақпан

Орманшина Әлпия Кәрбозқызы
70 жас
(1955)

Ұстаз, Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері, есімі ісі қазаққа танымал айтыскер ақын Орманшина Әлпия Кәрбозқызы 1955 жылы 23 ақпанда Амангелді ауданында дүниеге келді.

Ы.Алтынсарин атындағы педагогикалық институтты бітірген. Мектеп қабырғасында жүргенде жазған алғашқы жырлары «Ақ желкен», «Қазақстан пионері», «Тың шұғыласы» газеттерінде жариялана

бастаған. 1986 жылдан ақындар айтысына қатысып, 1988 жылы Амангелді кентінде Қ.Қанжығалин мен С.Есенбаевтың құрметіне өткізілген айтыста алғаш рет жеңіске жетті. 1990 жылы Көкшетау қаласында өткен Үкілі Ыбырай тойына арналған айтыста, 1991 жылы Гурьев қаласында Махамбет Өтемісовтың құрметіне ұйымдастырылған айтыста бас жүлделерге ие болды. Омбы қаласында өткен қазақ мәдениетінің онкүндігіне қатысқан. 1997 жылы Петропавл қаласында ұйымдастырылған аймақтық айтыста бірінші орын алды. Ұзақ жылдар бойы Амангелді кенті мен Қостанай қаласындағы бүлдіршін ақын-жыршылар үйірмелерінде жас буынды айтыс өнеріне баулумен айналысып келеді.

2007 жылы Қазақстанда алғашқы болып «Жас ақындардың үздік ұстазы» атағын алды. «Мен даламның қызымын...» (2004), «Еңлік көңіл ойнақтайды далада» (2009) жыр жинақтары баспадан шыққан.

Шығармалары:

25. Урманшина, Ә.К. Мен даламның қызымын... [Мәтін] : өлеңдер мен поэма, айтыстар / Ә.К. Урманшина. - Алматы : Мектеп-Болашақ, 2004. - 216 б.

Ол туралы:

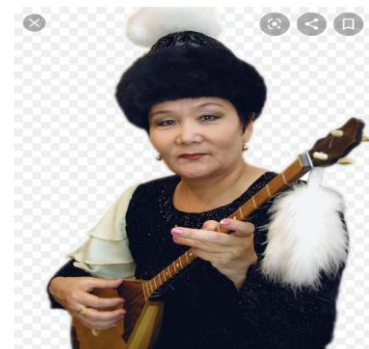
26. Айқадамова, Айтолқын. Ақынға құрмет [Мәтін] : [айтыскер ақын Әлпия Орманшинаға «Амангелді ауданының құрметті азаматы» атағы табыс етілді] / А. Айқадамова // Қостанай таңы. - 2021. – 29 маусым. – Б. 3..
27. Айқадамова, Айтолқын. Күбіге көже ашытып, қарынға май салған [Мәтін] : [айтыскер ақын Әлпия Орманшина туралы] / А. Айқадамова ; суретті түсірген Б. Ахметбеков // Қостанай таңы. - 2022. – 28 қаңтар. – Б. 11..
28. Аймақов, Оразбек. Әлфияның бір өлеңі жайында [Мәтін] : [ақын шығармашылығы туралы] / Оразбек Аймақов // Торғай таңы. - 1992. - 7 қараша. - Б. 4.
29. Әбілтаев, Әбжан. Алқалы топтың алдында... [Мәтін] : [облыстық ақындар айтысынан соңғы ойлар] / Әбжан Әбілтаев // Торғай таңы. - 1990. - 1 желтоқсан. – Б. 4.
30. Бейсекеев, Сұлтанғали. Аруана жетектеген ақын [Мәтін] : [айтыс ақыны Әлпия Орманшина туралы] / Сұлтанғали Бейсекеев // Торғай таңы. - 1990. - 24 қараша. – Б. 4.
31. Қиысхан, Қыдырбек. «Аруана ақынмен» көріскен күн [Мәтін] : [Әлфия Кәрбозқызы Орманшинамен кездесу] / Қ. Қиысхан ; суретті түсірген Есімхан Жатқанов // Қостанай таңы. - 2021. – 16 наурыз. – Б. 1, 8..
32. Мешітбаев, Нұрболат. Менің мұңым - қазақ қызы [Мәтін] : айтыс ақыны Әлпия Орманшинамен әңгіме / Нұрболат Мешітбаев // Ақсұлу – (" Қостанай таңының" әйелдерге арналған қосымшасы). - 2007. - 2 ақпан. – Б. 10.
33. Нұрахметұлы, И. Қазіргі айтыс. 1-кітап / құраст.: И. Нұрахметұлы, С. Дүйсенғазин ; жалпы ред. басқарған М. Жолдасбеков ; алғы сөзін жазғ.: М. Жолдасбеков.- Астана: Күлтегін, 2006. - 312 б.
34. Оспанова, Қарлығаш "Айтыс. Қазақстан чемпионаты" қаншама таланттың жолы ашты [Мәтін] : [айтыскер ақын Әлпия Орманшинамен сұхбат] / сұхбаттасқан Қарлығаш Оспанова // Қостанай таңы. - 2007. - 31 шілде. – Б. 5.
35. Сомжүрек, Жұма-Назар. Қазақтың бір аяулы қызы Әлпия [Мәтін] : [өлең] : [ақын Әлпия Орманшинаға] / Ж. Сомжүрек // Aманкелді arayı. - 2021. – 9 сәуір. – Б. 5..

36. Тобыл толқындары [Мәтін] : әдеби альманах : [2-шығарылымы] / [баспаға Л. Толстой ат. ОӘҒК әдеби орталығының сараптама кеңесі ұсынған]. – Қостанай : Қостанай баспа үйі, 2014. – 176 б.
37. Шаяхмет, А. Тобыл толқындары [Мәтін] : әдеби альманах 3 / бас ред.: А. Шаяхмет ; алғы сөз жазған: Г. Казина, Н. Мұқатов, А. Сулова. - Қостанай, 2015. – 315 б.
38. Шаяхмет, А. Тобыл толқындары [Мәтін] : әдеби альманах / бас ред.: А. Шаяхмет. - Қостанай, 2012. – 222 б.
39. Шаяхмет, А. Тобыл толқындары : әдеби альманах / бас ред.: А. Шаяхмет. - Қостанай, 2012. - 222 б.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

40. Орманшина, Әлпия. Айтыс керуені Ұзынкөлде жалғасты [Мәтін] : [ауданымызда өткізілген айтыс өнері жайында] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2012. - 10 сәуір. – Б. 8.
41. Орманшина, Әлпия. Пейіш мәңгі ананың жүрегінде, Қазақстан егеменді ел бүгін, Жалғыздығым жанымды жылатқанда, Өмір туралы толғау [Мәтін] : [өлеңдер] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2008. - 13 маусым. – Б. 6.
42. Орманшина, Әлпия. Киелі кең жазира Қостанайым ; Шекарашыларға ; Дархан дала ; Жүре тұршы ақ әжем [Мәтін] : [өлеңдер] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2006. - 29 қыркүйек. – Б. 11.
43. Орманшина, Әлпия. Серік Тұрғынбекұлына [Мәтін] : [өлеңдер] / Ә. Орманшина // Қостанай таңы. - 2006. - 7 шілде. – Б. 6.
44. Орманшина, Әлпия. Тілейтұғын елімнің амандығы ; Қазақ халқы әлмисақтан ерекше ; Өлеңім ұрпақ үшін жаққан шырақ ; Амалың жоқ жармасасың қаламға ; Әйел сені сүймесін...; Егіз жолдар [Мәтін] : [өлеңдер] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2006. - 7 шілде. – Б. 6.
45. Орманшина, Әлпия. Сыйнам ақын ата әруағына.. [Мәтін] : [ақын Сәт Есенбаев туралы] / Әлпия Орманшина // Ақ жол. - 1992. - 1 тамыз. – Б. 2.
46. Орманшина, Әлпия. Пейіш мәңгі ананың жүрегінде ; Қазақстан егеменді ел бүгін ; Жалғыздығым жанымды жылатқанда ; Өмір туралы толғау [Мәтін] : [өлеңдер] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2008. - 13 маусым. – Б. 6.
47. Орманшина, Әлпия. Мен даланың қызымын... [Мәтін] : [өлеңдер] / Әлпия Орманшина // Қостанай таңы. - 2007. - 23 мамыр. – Б. 5.
48. Орманшина, Әлпия. Дейді екен көрмегендер «Бетпақ дала» [Мәтін] : [өлең] / Ә. Орманшина // Amankeldi araiy. - 2021. – 9 сәуір. – Б. 5..

Қостанай обл. Әуликөл ауд. Ноғайкөл а. дүниеге келген. Айтыскер ақын, Қазақстанның халық ақыны. 1972 жылы Қазақ қыздар пед. институтын бітіріп, Науырзым, Әуликөл ауданында мұғалім болып қызмет істеген. Айтыс өнерін дамытуға үлкен үлес қосқан өнерпаз. Облыстық, аймақтық республикалық айтыстарға қатысып, жүлделі орындарды иеленген дарынды суырып салма ақын. Халық ақыны өткен ғасырдың 80-ші жылдарынан бастап айтыс туын жоғары көтеріп, көптеген жыр додаларында бірінші орынды жеңіп алған. Республикалық айтыстардан Сара Тастанбекқызы атындағы жүлдені, Кенен Әзірбаевтың туғанына 100 жыл толуына арналған айтыста 1-орынды иемденді. Сондай-ақ Абайдың, А. Байтұрсыновтың мерейтойларында, Наурыз, Тәуелсіздік күндеріне арналған үлкен айтыстарда тамаша өнер көрсетіп, халық құрметіне бөленді. Омар Шипиннен кейін Қостанай өңірінде халық ақыны атағына ие болған Ә. Беркенованы тек қазақ елі ғана емес, өзге де мемлекеттер таниды. Айтыскерлік өнерімен бүкіл республикаға Қостанайдың атағын аспандатқан ақынға Әуликөл мәслихатының шешімімен оған «Әуликөл ауданының құрметті азаматы» атағы берілді.

Шынымен, ол тек айтыс ақыны ғана емес, сонымен қоса оның көпке белгісіз қыр-сырлары ауыз толтырып айтарлықтай. Әсия Әйіпқызы А. Байтұрсынов атындағы ҚМУ ішінен ашылған «Өнер» студиясына жетекшілік етті. Онымен қоса Ы. Алтынсарин атындағы дарынды балаларға арналған мектепте «Жас ақын» сыныбын ашып, жас жеткіншектерді ақындық жолға түсіріп, ақындық өнермен сусындатты. Көптеген айтыстарда тапқырлығымен, батылдығымен қарсыласын мойындатып, талай рет бас бәйгені жеңіп алды. Сондықтан бұл есімді кең-байтақ еліміздегі сөз қадірін білетін қауымның бәрі жақсы біледі.

Ол туралы әдебиеттер:

49. Ағытайұлы, Ибраһим. Тұлғалы ақын, дарабоз айтыскер немесе жыр уызы бұйырған жөргегінде [Мәтін] : [халық ақын Әсия Беркенова туралы] / Ибраһим Ағытайұлы // Қазақ. - 2012. - 18-25 мамыр. – Б. 8.
50. Айтыс жүлдесі - жерлестерімізде [Мәтін] : [халық ақындары Қ. Әбілев пен Ә. Беркенованың жеңімпаз атануы туралы] // Арқалық таңы. - 1990. -18 тамыз.–Б. 4.
51. Айтыс өнерінің аққуы [Мәтін] : [халық ақыны Әсия Беркенованың шығармашылығы] // Отбасы және денсаулық. - 2012. - № 11-12.
52. Арынды ақынның айтулы кеші [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенованың

- кездесу кеші] / газ. ред. // Қостанай таңы. - 2015. - 17 сәуір. - Б. 23.
53. Ахметчин, Ғұмар. Жыр-шағала ұшырып жүрегіңнен... [Мәтін] : [өлеңдер] / Ғ. Ахметчин // Қостанай таңы. - 2010. - 28 шілде. – Б. 5.
54. Әбдікәрімов, Мұхтар. Мәңгілік Елдің мәдени құндылығы [Мәтін] : [еліміздің мәдени құндылықтары] / М. Әбдікәрімов // Егемен Қазақстан. - 2016 . - 25 маусым . - Б. 7.
55. Әбіш, Дамир. "Қос айқай" [Мәтін] : [жаңа кітап] / Дамир Әбіш // Қостанай таңы. - 2013. - 2 қазан. - Б. 9.
56. Әбіш, Дамир. Айтыстың жарқыраған сәні болған [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Әйіпқызы туралы] / Дамир Әбіш // Қостанай таңы. - 2000. - 28 тамыз. – Б. 2.
57. Әлкеев, Руслан. "Қара сөзді қайнатып, жыр етемін"... [Мәтін] : атты Қазақстан халық ақыны Әсия Беркенованың шығармашылық кеші / Руслан Әлкеев // Қостанай таңы. - 2015. - 8 сәуір. - Б. 1, 4.
58. Балқыбекова, Динара. Ақиқаттың ақырғы сатысы мен емеспін [Мәтін] : [қостанайлық айтыскер ақын Әсия Беркенова туралы] / Динара Балқыбекова // Жұлдыздар отбасы. - 2012. - № 15. – Б. 22-24.
Беркенова Әсия. Жыр мен сыр [Мәтін] : өлең, толғау, дастандар / Ауани Баязид. - Қостанай, 2004. - Б. 520-535.
59. Беркенова Әсия. Қазақтың өнер жұлдыздары [Мәтін] : ой-толғамдар, мөлтек сырлар / О. Жақсанов. - Қостанай, 2008. - Б. 14-17.
60. Беркенова Әсия [Мәтін] // Қазақстан Республикасында Кімнің Кім екені = Кто есть кто в Республике Казахстан = Who is Who : 2004-2006 : анықтамалық / құраст. А. З. Асылбеков. – Алматы, 2006. - 2 бөлім. – Б.
61. Досжанова, Қымбат. "Өнер" студиясының концерті өтті [Мәтін] / Қымбат Досжанова // Қостанай таңы. - 2014. - 22 сәуір. - Б. 12.
62. Жақсанов, Оразалы. Айтыс өнерінің аққуы [Мәтін] : [Қазақстанның халық ақыны Әсия Беркенованың қайсарлығы мен шығармашылығы хақында] / Оразалы Жақсанов // Айқын. - 2012. - 29 наурыз. – Б. 24-25.
63. Кенжеғұл, Жанболат. Қыранның қанат қағысы [Мәтін] : [ақын Ақылбек Шаяхметовке арналған шығармашылық кеш] / Жанболат Кенжеғұл // Жас өркен Қостанай. - 2016 . - № 3 . - Б. 26-29.
64. Қазақ әдебиеті [Мәтін] : энциклопедиялық анықтамалық / ҚР Мәдениет, ақпарат және спорт министрлігі. - Алматы, 2005. - 130 б.
65. Қазіргі айтыс [Мәтін]. 1-кітап / құраст.: И. Нұрахметұлы, С. Дүйсенғазин ; жалпы ред. басқарған М. Жолдасбеков ; алғы сөзін жазғ.: М. Жолдасбеков. – Астана: Күлтегін, 2006. - 312 б.
66. Қалыбай, Қошқар. Әкем " Әселханым келіншек әперем" дейтін... [Мәтін] : [айтыскер ақын Әселхан Қалыбекова туралы] / Қошқар Қалыбай // Жұлдыздар отбасы. - 2012. - № 15. – Б. 12-16.
67. Қаңтарулы тұлпарлар, қайдасындар?! [Мәтін] : [жазушы Жүрсін Ерманмен

- сұхбат] / сұхбаттасқан Еркін Жаппасұлы // Қазақ әдебиеті. - 2012. - 25 мамыр. – Б. 12.
68. Қонысбай, Кенже. Облыстың Құрметті азаматтары анықталды [Мәтін] / Кенже Қонысбай // Қостанай таңы. - 2017. - 9 тамыз. - Б. 2.
69. Құлабаев, Нұрқанат. Әсия әлемі [Мәтін] : [ақын Әсия Әйіпқызы Беркенова туралы] / Нұрқанат Құлабаев // Қостанай таңы. - 2019. - 6 наурыз. - Б. 10-11.
70. Мәдениет майталмандары марапатталды [Мәтін] : [мәдениет, өнер адамдары марапатталды] // Үш қоңыр. - 2017. - 7 сәуір. - Б. 8.
71. Мерейтойлық марапат тапсырылды [Мәтін] : [Қостанай облысының және Қостанай қаласының құрметті азаматы атағына ие болғандар] / [газ. ред.] ; суретті түсірген Бағдат Ахметбеков // Қостанай таңы. - 2016. - 16 тамыз. - Б. 2.
72. Мешітбаев, Нұрболат. Ойсыз адам ақын болмайды [Мәтін] : [халық ақыны Әсия Беркенова туралы] / Нұрболат Мешітбаев // Ақсұлу - ("Қостанай таңының" әйелдерге арналған қосымшасы). - 2006. - 1 қыркүйек. – Б. 7.
73. Оспанова, Қарлығаш. Халқымыздың ғажайып өнері - айтыс [Мәтін] : [халық ақыны Әсия Беркенова туралы] / Қарлығаш Оспанова // Қостанай таңы. - 2010. – 21 сәуір. – Б. 4.
74. Сағитова, Гүлназым. Жасындай жарқылдаған... [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенованың кездесу кеші туралы] / Гүлназым Сағитова // Қостанай таңы. - 2012. - 8 мамыр. – Б. 2.
75. Ұлыстың ұлы күні - Наурыз мейрамы қазір қалай тойланып жүр? [Мәтін] : [наурыз мейрамы туралы] // Жұлдыздар отбасы. - 2014. - № 6. - Б. 12-13.
76. Шаяхмет, Ақылбек. Жүзден жүйрік шыққан [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенова туралы] / Ақылбек Шаяхмет // Жастар. KZ - (Қостанай таңының қосымшасы). - 2008. - 4 шілде. – Б. 7.

Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер:

77. Ағытаев, И. Әсия [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенова] / И. Ағытаев / Қостанай таңы. - 1993. - 27 шілде. – Б. 4.
78. Ағытаев, И. Тұлғалы ақын, дарабоз айтыскер [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова] / И. Ағытаев // Жетікөл. - 1991. - 10 қараша. – Б. 2.
79. Айқадамова, Айтолқын. Жыр дүлділі [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенова] / Айтолқын Айқадамова // Қостанай таңы. - 2005. - 29 қараша. - Б. 2.
80. «Айтыс – еріккеннің ермегі емес» [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркеновамен сұхбат] / сұхбаттасқан Дәмер Әбіш // Қостанай таңы. – 2000. - 25 сәуір. – Б. 3.
81. Ақын табысы [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенова] / газ. ред. // Коммунизм таңы. – 1984. - 21 маусым – Б. 2.

82. Аязбаева, Г. Хор қызындай Әсия [Мәтін] / Г. Аязбаева // Әуликөл. – 2008. - 21 ақпан. – Б. 3.
83. Әбішев, Д. Халық ақыны Әсия Беркенова [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова] / Д. Әбішев // Коммунизм таңы. - 1990. - 26 мамыр. – Б. 4.
84. Байсалдылық – сахнадағы келбетім менің [Мәтін] : [айтыс ақыны Әсия Беркеновамен сұхбат] / сұхбаттасқан О. Жақсанов // Қостанай. - 2000. - 8 тамыз. – Б. 3-4.
85. Баязитов, Ж. Айдын жырдың аққуы [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова жайында] / Ж. Баязитов // Коммунизм таңы. - 1984. - 7 шілде. – Б. 4.
86. Бердалинова, Ғ. Айтыс туы қайта желбіреді [Мәтін] : [Жітіқара ауд. айтыс туы қайта желбіреп, ақындардың өңірлік айтысы өтті] / Ғ. Бердалинова // Алға. - 2005. - № 1-2. – Б. 4.
87. Болатов, Ж. «Шен - шекпен жинаған жан емеспін» [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркеновамен сұхбат] / Ж. Болатов // Заң. - 2003. - 17 қыркүйек. - Б. 4.
88. Болатов, Ж. Сарыарқаның Сарасы атанған Әсияның тойы – халқымыздың тойы еді [Мәтін] / Ж. Болатов // Қостанай. - 2005. - 22 тамыз. – Б. 3.
89. Болатов, Ж. Провинциялық өнер деген болмайды өнерге деген провинциялық көзқарас болады [Мәтін] : [Ә. Беркеновамен сұхбат] / әңгімелескен Ж. Болатов // Қостанай. - 2002. - 5 қараша. - 4 б. ; 12 қараша. – Б. 4.
90. Досмағамбетов, С. Қош келдіңіз елімізге! [Мәтін] / С. Досмағамбетов // Әуликөл тынысы. - 2000. - 12 тамыз. – Б. 1.
91. Жақсанов, О. Айтыс өнерінің аққуы [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркенова] / О. Жақсанов // Қазақ әдебиеті. - 2000. - 28 шілде. – Б. 10.
92. Қабдырахметова, Мнауара. Кім бар жақын бала күнгі досыңнан немесе үш құрбы туралы үзік сыр [Мәтін] / Мнауара Қабдырахметова // Қостанай таңы. - 2005. - 22 сәуір. – Б. 6-7.
93. Қазақтың ақын қызы ән шырқады [Мәтін] : ақын Әсия Беркенованың өнер кеші өтті / Д. Әбіш, Д. Әбдурахит, Ш. Қоңқабаева, С. Мендібай // Қостанай таңы. - 2005. - 23 ақпан. - Б. 2.
94. Қабдырахметова, Мнауара. Өнерге қанат қаққандар [Мәтін] : [айтыс өнері] / Мнауара Қабдырахметова // Қостанай таңы. - 2000. - 30 маусым. – Б. 8.
95. Қажиге, А. Ақындықтың жүгі ауыр [Мәтін] : [айтыс туралы] / А. Қажиге // Қостанай таңы. – 1999. - 24 наурыз. – Б. 4.
96. Қайыпұлы, Е. Ақынмен кездесу [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова] / Е. Қайыпұлы // Қостанай таңы. - 1993. - 16 шілде. – Б. 1.
97. Қалмақов, Ерлан. Ақындыққа қадам [Мәтін] : (Ә. Беркеноваға) / Ерлан Қалмақов // Алға. - 2005. - № 8-9. - Б. 15.
98. Қалмақов, Таңат. Жыр еркесімен жүздесу [Мәтін] / Таңат Қалмақов // Қостанай таңы. - 2005. - 12 сәуір. - Б. 6.
99. «Қостанайдың көгінде екі жұлдыз көремін, үшіншісі де көріне бастады, олар қыздар бейнесінде» [Мәтін] : [ақын Ф. Оңғарсынованың сөйлеген сөзінен үзінді] / Ж. Болатов // Жас қазақ. - 2001. - № 1. – Б. 5.

100. «Менің көздегенім жазба ақындық емес...» [Мәтін] : [айтыс ақыны Әсия Беркеновамен сұхбат] / әңгімелескен Жұмағали Арғынбаев // Руханият. – 2000. - № 9. – Б. 3.
101. Меңдібай, Сәлім. Дәстүрдің тууы [Мәтін] : немесе «Алакөл» қоғамдық бірлестік туралы бірер сөз / Сәлім Меңдібай // Қостанай таңы. - 2009. - 22 мамыр. – Б. 4.
102. Меңдібай, Сәлім. Әсияның әсем әлемі [Мәтін] : Аймақаралық айтыстан туған ой-толғам / Сәлім Меңдібай // Қостанай таңы. - 2005. - 29 қараша. – Б. 6.
103. Мешітбаев, Нұрболат. Халық ақыны Әсия Беркеноваға [Мәтін] : [өлең] / Нұрболат Мешітбаев // Қостанай таңы. - 2005. - 22 сәуір. - Б. 7.
104. Оспанова, Қарлығаш. Тілге деген құрмет [Мәтін] : [студенттер елімізге танымал ақын Ә. Беркеновамен кездесті] / Қарлығаш Оспанова // Қостанай таңы. - 2007. - 26 қыркүйек. – Б. 1.
105. Санай, Заңғар. Ұстазға тағзым [Мәтін] : [өлең] / Заңғар Санай // Қостанай таңы. - 2005. - 22 сәуір. - Б. 7.
106. «Турашылдықтың тағында ақиқаттың ақпанына жүрегімді айқара ашып жүрген жанмын» [Мәтін] : [айтыскер ақын Әсия Беркеновамен сұхбат] / сұхбаттасқан Д. Абдурахит // Қостанай таңы. - 2005. - 14 қаңтар. – Б. 6-7.
107. Тұралин, Ғ. Сөзің сенің сұңғыла [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова] / Ғ. Тұралин // Коммунизм таңы. – 1984. – 4 тамыз. – Б. 4.
108. Тұрғынбекұлы, С. Әсия [Мәтін] : [өлең] / С. Тұрғынбекұлы // Қостанай таңы. - 2000. - 5 қыркүйек. – Б. 5.
109. Хасенов, Ермекбай. Бас жүлдеге – жеңіл машина [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенованың жүлдесі] / Ермекбай Хасенов // Коммунизм таңы. - 1991. – 15 мамыр. – Б. 1.
110. Хасенов, Ермекбай. Арғымақты сыйға тартты [Мәтін] : [ақын Әсия Беркенова] / Ермекбай Хасенов // Коммунизм таңы. - 1991. - 18 маусым. – Беркенова] / Ермекбай Хасенов // Қостанай таңы. - 1994. - 26 наурыз. – Б. 4.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

111. Беркенова, Әсия. Ұлағатты ұстазым Сағындық Досмағамбетов [Мәтін] : [өлең] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2019. - 10 сәуір. - Б. 7.
112. Беркенова, Әсия. Күміс тойдың күмбірі [Мәтін] : [өлең] / әні Бақытжан Сәуекеновтікі, сөзі Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2018. - 20 шілде. – Б. 6.

113. Беркенова, Әсия. Алтын той әні [Мәтін] : [өлең] / әні Бақытжан Сәуекеновтікі, сөзі Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2018. - 20 шілде. - Б. 6.
114. Беркенова, Әсия. Қазағымның жұлдызы маңдайдағы [Мәтін] : [еңбек ардагері, тракторшы Кәмшат Дөненбаева жайлы] / Әсия Беркенова // Жас өркен Қостанай. - 2018 . - № 5. - Б. 9.
115. Беркенова, Әсия. Қайда екенсің?... [Мәтін] : [ән] / әні: Марғұлан Оспанов ; сөзі: Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдықтағылымдық, көңілашар қосымшасы). - 2018. - 27 сәуір. - Б. 12.
116. Беркенова, Әсия. Науырзым [Мәтін] : [ән] / әні: Қалибек Деріпсалдин, сөзі: Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдықтағылымдық, көңілашар қосымшасы). - 2018. - 20 наурыз. - Б. 12.
117. Беркенова, Әсия. Жеңгелерім [Мәтін] / әні: Марғұлан Оспанов ; сөзі: Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2018. - 7 наурыз. - Б. 3.
118. Беркенова, Әсия. Көктем келді [Мәтін] : [өлең] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2018. - 7 наурыз. - Б. 8.
119. Беркенова, Әсия. Ескерусіз жүргендей көрінетін [Мәтін] : [айтыскер ақын Есенқұл Жақыпбеков туралы ақын Әсия Беркенованың сұхбаты] / сұхбаттасқан Рысбек Үркімбаев // Аңыз адам. - 2017. - № 2 . - Б. 12.
120. Беркенова, Әсия. Жампоз [Мәтін] : (Елубай Аманжоловқа) : [өлең] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2017. - 17 ақпан. - Б. 8.
121. Беркенова, Әсия. Енем "Ақмарқам" деп еркелетті" [Мәтін] : [айтыс ақыны Әсия Беркеновамен сұхбат] / сұхбаттасқан А. Кеңесқызы // Ақбосаға. – 2015. - № 6. - Б. 1-2.
122. Беркенова, Әсия. Немереме [Мәтін] : [ән] / сөзі: Әсия Беркенованікі, әні: Бақытжан Сәуекеновтікі // Қостанай таңы. - 2015. - 22 мамыр. - Б. 7.
123. Беркенова, Әсия. Отан үшін отқа түскен [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдықтағылымдық, көңілашар қосымшасы). - 2015. - 29 сәуір. - Б. 12.
124. Беркенова, Әсия. "Жыр мен жаным үстінде бір кемеңің" [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2015. - 22 сәуір - Б. 7.
125. Беркенова, Әсия. Әсия айтыпты [Мәтін] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - ("Әдебиет және өнер" қосымшасы). - 2015. - 13 ақпан. - Б. 7.
126. Беркенова, Әсия. Еске алу [Мәтін] : [өлең] / Әсия Беркенова // Түркістан. - 2014. - 27 ақпан. - Б. 11.
127. Беркенова, Әсия. Қостанай - жәннат мекен жер бетінде [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2013. - 1 қараша. - Б. 7.
128. Беркенова, Әсия. Кербез қыздай қылықты көктем келді [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2013. - 7 наурыз. - Б. 6.
129. Беркенова, Әсия. Пейілім бар даладай тарылмаған [Мәтін] : [өлеңдер] /

- Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2012. - 20 сәуір. – Б. 16.
130. Беркенова, Әсия. Наурыз тілек [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2012. - 20 наурыз. – Б. 9.
131. Беркенова, Әсия. "Өнер" студиясына - 10 жыл [Мәтін] : [ақын Әсия Беркеновамен сұхбат] / сұхбаттасқан Қымбат Досжанова // Қостанай таңы. - ("Жастар. KZ қосымшасы). - 2011. - 23 қыркүйек. – Б. 10.
132. Беркенова, Әсия. Құйындатсын құлан-жыр құла белде [Мәтін] : [өлеңдер] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2010. - 21 сәуір. – Б. 5.
133. Беркенова, Ә. Ыбырайдың ізін басып келесің [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Ақсұлу - (" Қостанай таңының" әйелдерге арналған қосымшасы). – 2007. - 2 ақпан. – Б. 7.
134. Беркенова, Әсия. Ұландары ұрандатып салған ән [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2006. - 21 шілде. – Б. 5.
135. Беркенова, Ә. Үнім мұңды қобыздың сарынындай [Мәтін] : [өлеңдер] / Әсия Беркенова // Қостанай таңы. - 2006. - 7 наурыз. – Б. 3.
136. Беркенова, Әсия. Ақын Жолбарыс қажы Баязид – 85! [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2019. – 7 маусым. – Б. 8..
137. Беркенова, Әсия. Ақын Жолбарыс қажы Баязид – 85! [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2019. – 7 маусым. – Б. 8..
138. Беркенова, Әсия. Әсия айтыпты [Мәтін] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. – ("Әдебиет және өнер" қосымшасы). - 2015. - 13 ақпан. - Б. 7.
139. Беркенова, Әсия. Еске алу [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // Түркістан. - 2014. – 27 ақпан. - Б. 11..
140. Беркенова, Әсия. Жампоз [Мәтін] : (Елубай Аманжоловқа) : [өлең] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2017. - 17 ақпан. - Б. 8.
141. Беркенова, Әсия. Туған жер [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // ARQALYQ habary. - 2022. – 8 шілде. – Б. 6.
142. Беркенова, Әсия. Ұлағатты ұстазым Сағындық Досмағамбетов [Мәтін] : [өлең] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2019. - 10 сәуір. - Б. 7..
143. Беркенова, Әсия. "Ұлылықтың ұларына айналып" [Мәтін] : [тұңғыш білім министрі Шайсұлтан Шаяхметов туралы] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. – 2024. – 12 шілде. – Б. 10.
144. Беркенова, Әсия. Ұстазым менің... [Мәтін] : [Сағындық Қажмағамбетұлы Досмағамбетов туралы] / Ә. Беркенова // Қостанай таңы. - 2020. – 21 ақпан. – Б. 11..

9 мамыр

Ысқақ Бақыткерей

туғанына 80 жыл

(1945 - 2010)

Ақын, баспагер, аудармашы Ысқақ Бақыткерей Зәйкеұлы 1945 жылы Қайыңды ауылы Бектам қыстағында дүниеге келген. 1972 ж. Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтының филология факультетін бітірген. Еңбек жолын Қазақстан Жазушылар одағында көркем әдебиетті насихаттау бюросының нұсқаушысы болып бастап, 1975-96 ж. аралығында Қазақстан баспа комитетінде аға редактор, «Жалын» баспасында балалар әдебиеті, «Жазушы» баспасында поэзия бөлімдерінің редакторы қызметтерін атқарды. Ақын өлеңдері обл., респ. газет-журналдарда жарияланып, 1975 ж. «Көктем тынысы» атты жас ақындар жинағына енді. Содан бері жиырмадан астам жыр кітабы жарық көрген. Ақын өлеңдерінің негізгі нысаны жас ұрпақ тәрбиесі, аға буын өнегесі, адам тағдыры, өмірдегі игі өзгерістер. Адал достық, айнымас махаббат, адамгершілік тақырыбындағы шығармалары өзіндік бояу, өзіне тән өрнегімен ерекшеленеді. Ол өз дауысына лайықты тақырып таңдап, оны өзінше жырлап, өмір құбылыстарын қамтуы жағынан болсын, авторлық ойды бейнелеу ерекшелігі жағынан болсын өзіндік сипатпен көңілге жылылық ұялатып, оқырман мен ақын арасындағы жібек желіні ширата түсуге шебер. Ақынның лирикалық өлеңдеріндегі осы қасиеті көлемді жыр, дастандарында да көрініс тауып, ұзақтығына қарамай оқырманды үйіріп әкетеді. Ақын қаламынан «Көшпенділер» (Тұмар ханым тұлғасы), «Мүйізді Өтеген батыр», «Жәуке», «Бір туар» (Қошқарұлы Жәнібек бейнесі), «Дала қыраны» (Амангелді тұлғасы), «От шеңбер» (Құныскерей Қожахметов туралы), «Отшайнаған ұл» (Мұстафа Шоқай өміріне арналған), «Тас мүсіндер сөйлейді» (Эстониядағы Саласпилис концлагері хақында), «Әбдіғапар хан» сияқты халқымыздың тарихы мен ардагер ұлдарына арналған поэмаларымен қатар бүгінгі күн тақырыптарын арқау еткен, «Біртума Бекзат-ай», «Дүбірлі дәуір», «Өміршең өнер өзегі», т.б. жырлары туған.

Шығармалары:

145. Мұқышев, Қ. Қазақ балалар әдебиетінің кітапханасы [Мәтін]. 8-том. Өлеңдер, ертегілер, аңыздар, поэмалар / Қ. Мұқышев, Ә. Ахметов, Б. Ысқақов, Н. Әлімқұлов. - Алматы: Жалын, 1991. - 560 б.
146. Ысқақ, Б. Өлеңім - өмірім [Мәтін] : өлеңдер / Б. Ысқақ. – Алматы : Абзал Ай, 2014. - 160 б.
147. Ысқақ, Б. Күнілгері [Мәтін] : өлеңдер, толғаулар / Б. Ысқақ. – Алматы : Мектеп, 2010. - 192 б.
148. Ысқақ, Б. Шығармалар жинағы [Мәтін] : өлеңдер. 2-том. Тастағы тамыр / Б. Ысқақ. – Алматы : Өлке, 2010. - 288 б.
149. Ысқақ, Бақыткерей. Шығармалар жинағы [Мәтін] : өлеңдер. 1-том. Ғашық ғұмыр / Б. Ысқақ. - Алматы: Өлке, 2009. - 288 б.
150. Ысқақ, Б. Тәңір-құсым [Мәтін] : өлеңдер, баллада, ханая, поэмалар / Б. Ысқақ. – Алматы : Мектеп, 2005. – 188 б.
151. Ысқақ, Б. Қайыңдышоқы [Мәтін] : өлеңдер, толғаулар, поэмалар / Б. Ысқақ. – Алматы : Жазушы, 2003. - 228 б.
152. Ысқақ, Б. Той төбе [Мәтін] : жыр, дастандар / Б. Ысқақ. – Алматы : Жазушы, 1996. - 224 б.
153. Ысқақ, Б. Қорқыт Ата кітабы [Мәтін] / түрік тілінен ауд.: Б. Ысқақ. - Алматы: Жазушы, 1994. - 160 б.
154. Ысқақ, Б. Ұмытылмас есімдер [Мәтін] : ұлы ғалымдар өмірінен (XV-XX ғасырлар) / құраст.: Б. Ысқақ. – Алматы : Қазақстан, 1994. - 224 б.
155. Ысқақ, Б. Ханталапай [Мәтін] : қазақ балаларының ұлттық асық ойыны / Б. Ысқақ. – Алматы : Айқап, 1993.
156. Ысқақ, Б. Найзағай жарқылы [Мәтін] : өлеңдер, балладалар, толғау, поэма / Б. Ысқақ. – Алматы : Жалын, 1986. - 112 б.
157. Ысқақ, Б. Жолайырық [Мәтін] : жыр кітабы / [Б. Ысқақов және т.б.]. – Алматы : Жазушы, 1986. - 256 б.
158. Ысқақ, Б. Маржан тұма [Мәтін] : өлеңдер мен поэма / Б. Ысқақ. - Алматы: Жалын, 1982. - 88 б.
159. Ысқақ, Б. Жер үні [Мәтін] : өлеңдер / Я. Колас ; ауд.: Б. Ысқақ ; құраст. М. Жұмағалиев. – Алматы : Жазушы, 1982. - 200 б.
160. Ысқақ, Б. Жаңылтпаштар [Мәтін] / құраст.: Б. Ысқақ. – Алматы : Жалын, 1981. – 64 б.
161. Ысқақ, Б. Тәкаппар таулар [Мәтін] : өлеңдер / Б. Ысқақов. – Алматы :

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

162. Ысқақ, Бақыткерей. Өссін жайнап гүл-бақтар [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Балдырған. - 2015. - № 5. - Б. 14-15.
163. Ысқақ, Бақыткерей. Махаббаттан мәңгілік жыр туады [Мәтін] : [ақын Бақыткерей Ысқақовтың өлеңдер шумағы] / Бақыткерей Ысқақ // Аманкелді арайы. - 2015. - 8 мамыр. - Б. 7.
164. Ысқақ, Бақыткерей. Атадан қалған көзсің сен [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақ // Жұлдыз. - 2015. - № 4. - Б. 83-84.
165. Ысқақ, Бақыткерей. Арқалығым [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Арқалық хабары. - 2013. - 23 тамыз. - Б. 4.
166. Ысқақ, Бақыткерей. Көңілім күннің көзінде [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Парасат. - 2012. - № 7. - Б. 5.
167. Ысқақ, Бақыткерей. Махаббат лирикасы [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақ // Парасат. - 2012. - № 7. - Б. 5.
168. Ысқақ, Бақыткерей. Кешкі бұлт көшкіні [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақ // Жұлдыз. - 2010. - № 11. - Б. 81-82.
169. Ысқақ, Бақыткерей. Жайлау [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Жыл он екі ай. - 2010. - №6. - Б. 101.
170. Ысқақов, Бақыткерей. Қайталанбас қазақ музыкасы [Мәтін] : [қазақтың дәстүрлі музыка өнерін жетілдіру] / Бақыткерей Ысқақов ; Біләл Ысқақов // Қазақ әдебиеті. - 2008. - 19 желтоқсан. - Б. 14.
171. Ысқақ, Бақыткерей. Сонар ; Қолдұзақ; Тас жалату; Ойыншықтар; Әжемнің құшағы ; Қырғыз досыма ; Құланның қодығы [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақ // Балдырған. - 2008. - № 2. - Б. 17-18.
172. Ысқақ, Бақыткерей. Ай [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Торғай. - 2000. - 21 шілде. - Б. 3.
173. Ысқақ, Бақыткерей. Күш атасы - Қажымұқан [Мәтін] : [поэма] / Бақыткерей Ысқақ // Егемен Қазақстан. - 1996. - 29 қазан. - Б. 3.
174. Ысқақ, Бақыткерей. Мақтанамын қашанда елім десем [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 15 қазан. - Б. 5.
175. Ысқақ, Бақыткерей. Туған күнде [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 15 қазан. - Б. 5.
176. Ысқақ, Бақыткерей. Орман арасында [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 15 қазан. - Б. 5.
177. Ысқақ, Бақыткерей. Өлең жаздым [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 15 қазан. - Б. 5.

178. Ысқақ, Бақыткерей. Қаталдық [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 15 қазан. - Б. 5.
179. Ысқақ, Бақыткерей. Қара торғай [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Қазақ әдебиеті. - 1996. - 12 қазан. - Б. 5.
180. Ысқақ, Бақыткерей. Топ жарған Торғай [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Торғай таңы. - 1995. - 11 қараша. - Б. 4.
181. Ысқақ, Бақыткерей. Жақан аға [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Ауыл тынысы. - 1995. - 7 шілде. - Б. 3.
182. Ысқақ, Бақыткерей. Нұрлы өмір [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Ауыл тынысы. - 1995. - 7 шілде. - Б. 3.
183. Ысқақ, Бақыткерей. Арман - ақын [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Рауан. - 1995. - 28 маусым. - Б. 3.
184. Ысқақ, Бақыткерей. Сен жанымда болсаң [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Рауан. - 1995. - 28 маусым. - Б. 2.
185. Ысқақ, Бақыткерей. Құс қанаты [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Торғай таңы. - 1995. - 17 маусым. - Б. 3.
186. Тойтөбе [Мәтін] : [өлең] / Бақыткерей Ысқақ // Ауыл тынысы. - 1995. - 7 маусым. - Б. 3.
187. Ақсауыт [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақов // Торғай таңы. – 1991. - 14 маусым. – Б. 4.
188. Алыстан көш келеді [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақов // Жұлдыз. - 1991. - №4. – Б. 50.
189. Дәуірле далам, даңқыңмен [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақов // Жұлдыз. - 1988. - №4. – Б. 93.
190. Дала дастаны [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақов // Жұлдыз. – 1986. - № 12 – Б. 54-59.
191. Қыран өмір [Мәтін] : баллада / Бақыткерей Ысқақов // Жұлдыз. - 1985. – № 12. – Б. 65-69.
192. Болса менің қол астында алтыным [Мәтін] : [өлеңдер] / Бақыткерей Ысқақов // Жұлдыз. - 1979. - № 9. – Б. 16.
193. Ысқақов, Бақыткерей. Ойыншықтар [Мәтін] : [өлең] / Б. Ысқақов // Жыл он екі ай. - 2022. – № 5. – Б. 82.

Ол туралы:

194. Мәдібаева, Қанипаш. Өлең өзегіндегі өмір [Мәтін] : [ақын Бақыткерей Ысқақ туралы] / Қанипаш Мәдібаева // Ана тілі. - 2010. - 9-15 желтоқсан. – Б. 10.
195. Нурекина, А. Адал достық пен махаббат жыршысы [Мәтін] : Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі, ақын Бақыткерей Ысқақтың туғанына 70 жыл / А. Нурекина // Торғай. - 2015. - 8 мамыр. - Б. 3.
196. Тұрғынбекұлы, Серік. Бақыткерей баспалдақтары [Мәтін] : [ақын Бақыткерей Ысқақовты еске алу] / Серік Тұрғынбекұлы // Қазақ әдебиеті. - 2010. - 29 қазан. – Б. 11.

20 мамыр

Жақыпбекова Қарлығаш

75 жас

(1950)

Ұстаз, музыкант, Қазақстан Республикасы білім беру ісінің үздігі Жақыпбекова Қарлығаш Қостанай облысы, Аманкелді ауданы қазіргі Қарасу ауылында 1950 жылы 20 мамырда туған. 1967 жылы Сарыторғай кеншарындағы Б. Майлин атындағы орта мектепті бітіріп, сол жылы өз мектебінде еңбек жолын бастаған.

1968-1972 жылдары Қақтың Мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының музыка педагогикалық факультетін үздік бітіргеннен кейін 2001 жылға дейін Н.Крупская, Б.Майлин атындағы және Амангелді орта мектептерінде қызмет атқарды. 1981 жылы Н.К.Крупская атындағы мектепте Қарлығаш Жақыпбекова ұйымдастырған «Өрімтал» фольклорлық ансамблінің концерттік бағдарламасы Қазақ теледидарының алтын қорына қабылданды.

1986-87 ж. Амангелді орта мектебінде «Рауан», 1988-93 ж. Құмкешу орта мектебінде «Домбыра - дастан», Ы.Алтынсарин орта мектебінде «Шаттық» фольклорлық ансамбльдерін құрып, жасөспірімдерді өнерге баулыды. «Домбыра - дастан» 1990 ж. республикалық «Алтын алма» байқауының жеңімпазы атанды.

1993 жылы Туркияда өткен Бүкіләлемдік балалар фестиваліне Қазақстан Республикасының атынан қатысып, жүлде алды.

2001 жылы Арқалық қаласындағы Абай атындағы мектепке қызметке келіп, қалалық мәдениет сарайы жанынан «Еркежан» әншілер тобын ұйымдастырды. Ұстаз Қарлығаш Жақыпбекованың шәкірттері Қостанай қаласында өткен «Айгөлек» байқауында 2 – орын (2002), «Бозторғай» атты халықаралық байқауда диплом алды (2004). Осы жылы «Еркежанның» алғашқы лазерлік дискісі жарық көрді. Жоғарыдағы еңбектеріне сәйкес 1990 жылы «Қазақстан Республикасының білім беру ісінің үздігі», «Еңбек ардагері» және 1998 жылы Егеменді еліміздің «Астана» медалімен марапатталды.

Қ. Жақыпбекова ұлағатты ұстаз, аяулы жар, ұл – қыз өсірген ардақты ана, немерелерінің сүйікті әжесі.

Шығармалары:

197. Жақыпбекова, Қ. Тағдырға алғыс-өнеріне серік еткен [Мәтін] : [көпшілік оқырман қауымға арналған] / Қ. Жақыпбекова – Қостанай : Шапақ, 2010. - 144 б.
198. Жақыпбекова, Қарлығаш. Қыз - түздегі өрісің, әйел - үйдегі ырысың, келін - кеңейген тынысың [Мәтін] : [ұлттық тәрбие туралы] / Қ. Жақыпбекова // Торғай. - 2016. - 12 ақпан. - Б. 4.

Ол туралы:

199. Әжіғалиева, Анар. Махаббат - мәңгі ертегі... [Мәтін] : [өнерлі адамдар Жәнібек Ғапбасұлы мен Қарлығаш Жақыпбекқызының отбасы туралы] / Анар Әжіғалиева // Арқалық хабары. - 2012. - 27 сәуір. – Б. 5.
200. Байділдин, Шөптібай. Өмірін өнерге арнаған [Мәтін] : [музыкатанушы Қарлығаш Жақыпбекова туралы] / Шөптібай Байділдин // Қостанай таңы. - 2011. - 30 маусым. – Б. 6.
201. Байділдин, Шөптібай. Бар өмірін өнерге арнаған [Мәтін] : [ұстаз, өнерпаз Қарлығаш Жақыпбекова туралы] / Шөптібай Байділдин // Арқалық хабары. - 2010. - 9 сәуір. – Б. 4.
202. Ғалымбекұлы, Ғанибет. Елеулі еңбегімен еленген [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш Жақыпбекова туралы сөз] / Ғанибет Ғалымбекұлы // Арқалық хабары. - 2007. - 25 мамыр. – Б. 9.
203. Ғапбасұлы, Жәнібек. Әйел, келін, ана, ұстаз [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш Жақыпбекқызы туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. - 2014. - 14 ақпан. - Б. 4.
204. Есмағанбетов, Қайрат. Баршаны баурап алған балауса әншілер [Мәтін] : [қаламыздағы Інжу-маржан тобының жеңістері туралы] / Қайрат Есмағанбетов // Арқалық хабары. - 2012. - 6 сәуір. – Б. 1.
205. Қалтаева, Бақытжамал. Қарлығаш Жақыпбекқызына [Мәтін] : [өлең] / Бақытжамал Қалтаева // Торғай. - 2016. - 28 қазан. - Б. 3.
206. Қарлығаш апайдың қаршадай әншілері [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш

- Жақыпбекованың шәкірттерінің жеңісі] // Арқалық хабары. - 2015. - 13 қараша. - Б. 1.
207. Мақтанышымыз Нұржайна [Мәтін] : [арқалықтық жас әнші - Нұржайна Таубалды] // Шабыт қанатында. - 2022.- № 3. – Б. 31–33.
208. Мұсабекова, М. Миргүлдің мерейі [Мәтін] : [мәдениет қызметкері Миргүл Мұсабекованың сыр сұхбаты] / М. Мұсабекова // Шабыт қанатында. - 2022. - № 4.– Б. 12–13.
209. Молдашұлы, Болат. Қарттарым, аман сау жүрші! [Мәтін] : [өлеңдер] / Б. Молдашұлы // Арқалық хабары. - 2016. - 21 қазан. - Б. 3.
210. Мұсабекова, Миргүл. Немересін мәпелеген [Мәтін] : [жас өнерпаз Нұржайна Таубалды туралы] / М. Мұсабекова // Қостанай таңы. - 2022. – 1 қараша. – Б. 8..
211. Рахметов, Ж. Кішкентай өнерпаздар биіктен көрінді [Мәтін] : [қаламызға жүлдемен оралған әншілер туралы] / Ж. Рахметов // Торғай. - 2014. - 9 мамыр. - Б. 3.
212. Рахметов, Жандос. Алтын микрофонда алдан көрінді [Мәтін] : [қаламыздан қатысқан үміткерлер туралы] / Жандос Рахметов // Торғай. – 2014. - 11 сәуір. - Б. 3.
213. Садуова, Сағдат. Халқы үшін қызмет еткен тұлғалар [Мәтін] : [іс-шара] / С. Садуова // ARQALYQ habary = Торғай. - 2019. – 11 қазан. – Б. 4.
214. Садуова, Сағдат. Шәкірттерін білім, өнер нәрімен сусындатқан [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш Жақыпбекқызы Жақыпбекова] / С. Сәдуова // ARQALYQ habary. – 2020. – 20 наурыз. – Б. 4.
215. Тапалова, Зәмзәгүл. Өрісін жайған өнерімен [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш Жақыпбекқызының шығармашылық кеші болып өтті] / Зәмзәгүл Тапалова // Торғай. - 2014. - 7 қараша. - Б. 3.

Әуелбеков Еркін Нұржанұлының

туғанына 95 жыл

22 маусым

(1930-1999)

Мемлекет және қоғам қайраткері, Социалистік Еңбек Ері Әуелбеков Еркін Нұржанұлы Солтүстік Қазақстан облысы, Мүсірепов ауданы, Жанасу ауылында 22 мамыр 1930 жылы дүниеге келген. Тимирязев атындағы Мәскеу ауыл шаруашылығы академиясын бітіргеннен кейін Солтүстік Қазақстан облысында кеңшар директоры болып істеді.

1961-65 ж. Солтүстік Қазақстан облыстық кеңесі атқару комитеті төрағасының орынбасары, Қазақстан Компартиясы Солтүстік Қазақстан облыстық комитетінің екінші хатшысы, Солтүстік Қазақстан облыстық кеңесі атқару комитетінің төрағасы болып істеді. 1965-68 ж. ҚР Ауыл шаруашылық министрінің 1- орынбасары, 1968 ж. Қаз. КСР Астық өнімдері және құрама жем өндірісі министрі болды. Сол жылдан 1985 жылға дейін Қазақстан Компартиясы Көкшетау, кейін Торғай, Қызылорда облыстық комитеттерінің бірінші хатшысы болды.

Е.Әуелбеков Торғай елінде өзін іскер басшы, алғыр ұйымдастырушысы ретінде көрсетті. Жергілікті кадрларды өсіруге баса көңіл бөлді. Облыс экономикасы мен мәдениеті жан – жақты дамыды, халықтың әл- ауқаты жақсара түсті. 1988 жылы КСРО Жоғарғы Кеңесі Ұлттар кеңесінің ұлттық саясат және ұлтаралық қатынастар жөніндегі комиссиясының төрағасы болып істеді. 1991-92 ж. ҚР Президентінің кеңесшісі болып, тәуелсіз еліміздің нығаюына, елде қолға алынған әлеуметтік – экономикалық жаңа қатынастарды жүзеге асыру ісіне үлкен үлес қосты. Е.Әуелбеков екі мәрте Ленин орденімен марапатталған.

Ол туралы әдебиеттер:

216. Әуелбеков Еркін. Төрттаған [Мәтін] : төрт томдық. 3-том / Қ. Сәрсекеев. – Алматы: TST-companу, 2006. – Б.

217. Бектемісов А. Тектілерден қалған тұяқ ем... [Мәтін] : естелік-эсселер, ой-

толғамдар / А. Бектемісов ; алғы сөз жазған: С. Меңдібай. - Астана: Елорда, 2012. - 336 б.

218. Қирабаев С. Өмір тағылымдары [Мәтін] : естеліктер / С. Қирабаев. – Алматы : Қазақ энциклопедиясы, 2015. - 448 б.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдар:

219. Алмат, Орекен. Ел тұтқасы болар жан еді [Мәтін] : [қоғам қайраткері Еркін Әуелбековті еске алу] / Орекен Алмат // Арқалық хабары. - 2019. - 11 қаңтар. - Б. 4.

220. Амангелді, Әшірбек. Қарапайым тұлға еді [Мәтін] : (Еркін Әуелбеков туралы әңгіме-сыр) / Әшірбек Амангелді // Қостанай таңы. - 2019. - 4 қаңтар. - Б. 11.

221. Амангелді, Әшірбек. Тұлға [Мәтін] : [мемлекет қайраткері Еркін Нұржанұлы Әуелбековтің 75 жылдығына орай] / Әшірбек Амангелді // Жас өркен Қостанай. - 2004. - № 1 – Б. 11.

222. Аңсатов, Сәпен. Әуелбековтің әулеті [Мәтін] : [мемлекет қайраткері Еркін Нұржанұлы Әуелбеков туралы] / Сәпен Аңсатов // Айқын. - 2010. - 30 қаңтар (№ 15). – Б. 5.

223. Ахметбеков, Дәуренбек. Заманының жарық жұлдызы [Мәтін] : [мемлекет және қоғам қайраткері Еркін Нұржанұлы Әуелбеков туралы] / Дәуренбек Ахметбеков // Қостанай таңы. - 2010. - 21 мамыр. – Б. 7.

224. Әуелбеков мадақ-мақтанды ұнатпайтын [Мәтін] : [ақын Серік Тұрғынбекұлымен сұхбат] / сұхбаттасқан Самал Әнуарқызы // Аңыз адам. – 2018 . - № 19 . - Б. 17-19.

225. Байғазин, Мейрам. Ұлт намысын ешкімге таптатпаған [Мәтін] : [мемлекет қайраткері Еркін Әуелбеков жайлы] / М. Байғазин // Қазақ үні. - 2020. – 12 қазан. – Б. 8-9.

226. Бостанұлы, Жалғасбай қажы. Ол елін сүйетін, елі оны сүйетін [Мәтін] : [қоғам қайраткері Еркін Әуелбеков туралы естелік] / Ж.қ. Бостанұлы // Жас Алаш. - 2014. - 23 қазан. - Б. 4.

227. "Бірінші басшының ары мен жаны таза болмаса, оны ел сыйламайды, іс ілгері баспайды", - деп отыратын [Мәтін] : [қоғам қайраткері Еркін Әуелбековтің жары Күлше Оспанқызының сұхбаты] / сұхбаттасқан Әшірбек Амангелді // Аңыз адам. - 2018 . - № 19 . - Б. 5-8.

228. Досанов, Сәбит. Жақсы болсаң жарығың түссін [Мәтін] : [бекзат болмыс, ақылман ағаларымыз туралы] / Сәбит Досанов // Қостанай таңы. - 1999. – 3,6,10,17,20,24 тамыз. – Б. 6.

229. Елде приватизация емес, шын мәнінде "прихватизация" болды... [Мәтін] :

- [қоғам қайраткері Еркін Әуелбеков туралы саясаткер Серікболсын Әбділдиннің сұхбаты] / сұхбаттасқан Ася Асеткина // Аңыз адам. – 2018. - № 19 . - Б. 11-12.
230. Еңбегі бағаланған ел алдында [Мәтін] : [қоғам қайраткері Еркін Әуелбековке арналған еске алу кеші туралы] // Арқалық хабары. - 2015. - 17 шілде. - Б. 3.
231. Ерғазин, Қ. Еркін Әуелбековтың есімі де еңбегі де ұмытылмауы керек [Мәтін] : [ауыл тұрғындарынан ұсыныс] / Қ. Ерғазин // Арқалық хабары. – 2023. – 8 желтоқсан. – Б. 4..
232. Есмағанбетов, Қайрат. Еңбек адамдарын ардақтаған эстафета [Мәтін] : ["Еңбек Даңқы" кітабы Арқалықтан Қарасу ауданына аттанады] / Қайрат Есмағанбетов // Арқалық хабары. - 2015. - 16 қазан. - Б. 1, 3.
233. Жанғабылов, Абдолла. Құс жолындай артта қалған із [Мәтін] : [қоғам қайраткері Еркін Әуелбеков туралы] / Абдолла Жанғабылов // Торғай. - 2011. - 25 қараша. – Б. 4.
234. Жүнісұлы, Мұрат. Адалдықты ту еткен азамат [Мәтін] : [мемлекет және қоғам қайраткері Е. Н. Әуелбеков туралы] / Мұрат Жүнісұлы // Қостанай таңы. - 2015. - 21 шілде. - Б. 12.
235. Жүнісұлы, Жақсылық. Көңіл күнделігінен [Мәтін] : [өлкеміздің құрметті, беделді азаматтары туралы] / Жақсылық Жүнісұлы // Торғай. - 2014. - 20 маусым. - Б. 5.
236. Қожахметова, Мағира. Заман талабына сай... [Мәтін] : [Жазушылар одағында жыл қорытындысы болып өтті] / Мағира Қожахметова // Қазақ әдебиеті. – 2014. - 6-12 маусым. - Б. 8-9.
237. Мендібай, Сәлім. Еркін Әуелбеков туралы ерекше еңбек [Мәтін] : [мемлекет қайраткері Еркін Әуелбековтың Қазақтың асыл перзенті атты кітабы туралы] / Сәлім Мендібай // Қостанай таңы. - 2012. - 10 тамыз – Б. 3.
238. Мұқатов, Нағашыбай. Ақиқаттың алып адамы [Мәтін] : [көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Еркін Әуелбеков туралы сөз] / Нағашыбай Мұқатов // Қостанай таңы. - 2012. - 18 қаңтар. - Б. 4.
239. Мұхамедов, Мұрат. Қайраткер [Мәтін] : [мемлекет және қоғам қайраткері Еркін Нұржанұлы Әуелбеков туралы] / Мұрат Мұхамедов // Егемен Қазақстан. - 2010. - 16 маусым. – Б. 4.
240. Шаймағанбетов, Серікбай. Ұлағат иесі [Мәтін] : [қайраткер азамат Еркін Әуелбеков туралы әңгіме] / Серікбай Шаймағанбетов // Қостанай таңы. – 2011. - 8 маусым. – Б. 7.

12 тамыз

Кәки Ақан Шәріпұлы
90 жыл
(1935–2024)

Торғай өңіріне белгілі қоғам қайраткері, сазгер, күйші, Арқалық қаласының Құрметті азаматы Кәки Ақан Шәріпұлы 1935 жылы 12 тамызда Қостанай облысы, Амангелді ауданында дүниеге келген. Ол Қостанай ауыл шаруашылық техникумын (1964), СОКП Жоғары партия мектебін (1976) бітірген. Еңбек жолын 1953 жылы Амангелді орта мектебінде пионер ұйымының жетекшісі болып бастап, 1957 -62 жылдар аралығында Қазақстан ЛКЖО Амангелді ауданының комитетінде бөлім меңгерушісі болып істеді. 1962 жылы партиялық жұмысқа ауысып, 1980 жылға дейін Қазақстан компартиясы Амангелді ауданының комитетінде нұсқаушы, сектор, бөлім меңгерушісі қызметтерін атқарды. 1980 – 86 жылдары халықтық бақылау комитетінің төрағасы, 1986-90 жылдары аудан партия комитеті жанындағы партия комиссиясының төрағасы болды. Кәки Шәріпұлы бірнеше мәрте Амангелді ауданының партия комитетінің пленум, бюро мүшесі, аудандық Кеңестің депутаты болып сайланған. 1990-95 ж. «Өрнек» кооперативі төрағасының орынбасары болып істеді. Осы кезеңде Абылай ханның 280 жылдығына орай Бурабайда ашылған мұражайдың ұйымдастыру жұмыстарына белсене қатысты.

Кәки Шәріпұлы өнер жолымен ерте әуестеніп, мектеп қабырғасында жүрген кезінде Амангелді ауданының мәдениет үйінің домбырашылар үйірмесіне қатысып, күйші бала атанды. Кейін сахнада күй тартып қана қоймай өз жанынан ән шығарумен де айналысты. Тәуелсіз Қазақстанның 15 жылдығына арналған байқауда «Қаһарманым - ерлерім» әні үшін екінші орындарды иеленді.

Кәки Ақан Шәріпұлы Еңбек Қызыл ту орденімен, бірнеше медальдармен марапатталған. Бүгінде ол Арқалық қаласының әлеуметтік мәселелеріне, жастар

тәрбиесіне байланысты шараларға белсене қатысып өмірден жинаған тәжірибесін ортаға салып жүр.

Шығармасы:

241. Ақан, К.Ш. Өмір тарихы [Мәтін] / К.Ш. Ақан ; [алғы сөз жазғ.: Х. Мұсабаев]. – Қостанай : Шапақ, 2017. - 294 б.

.....
Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:
.....

242. Ақан, Кәки. Жеңістің жетпіс жылдығы алыс емес [Мәтін] : [ардагерлер ұйымының V Пленумы жайында] / Кәки Ақан // Торғай. - 2014. - 25 шілде. – Б. 3.
243. Ақан, Кәки. Елдіктің ерен үлгісі [Мәтін] : [Президент Жолдауы] / Кәки Ақан // Қостанай таңы. - 2014. - 28 қаңтар. - Б. 5.
244. Ақан, Кәки. Туған-туыстың ортасында қартаю да бақыт [Мәтін] : [Ұлы Отан соғысының ардагері Өтетілеу Сүлейменов жайлы] / Кәки Ақан // Қостанай таңы. - 2013. - 2 шілде. - Б. 6-7.
245. Ақан, Кәки. Ардагерлер ұйымының жұмысын жақсартайық [Мәтін] : [ардагерлер ұйымының Петропавл қаласында өткізілген семинары туралы] / Кәки Ақан // Торғай. - 2012. - 17 қыркүйек. – Б. 4.
246. Ақан, Кәки. Жолдау - жақсылықтың жаршысы [Мәтін] : [Президент Жолдауы] / Ақан Кәки // Арқалық хабары.- 2012. - 3 ақпан. – Б. 5.
247. Ақан, Кәки. Соғыс ардагерлеріне үнемі көңіл бөлінуде [Мәтін] : [соғыс және тыл ардагерлеріне арналған көмек] / Кәки Ақан // Арқалық хабары. – 2009. - 5 ақпан. – Б. 6.
248. Ақан, Кәки. Беделді қоғамдық күш [Мәтін] : [қалалық ардагерлер ұйымының кеңесі туралы] / Кәки Ақан // Торғай. - 2008. - 10 қазан. - Б. 4.
249. Ақан, Кәки. Ағаның нұрлы жолы [Мәтін] : [соғыс және еңбек ардагері Мұратқали Камалұлы туралы] / Кәки Ақан // Торғай. - 2008. - 22 тамыз. – Б. 4.
250. Ақан, Кәки. Еліне еңбегі сіңген азамат [Мәтін] : [еңбек ардагері Қуаныш Ақыбайұлының еңбегі туралы] / Кәки Ақан // Қостанай таңы. - 2007. - 5 қаңтар. – Б. 5.
251. Ақан, Кәки. Біздерге үлкен міндет жүктеді [Мәтін] : [Ұлы Отан соғысы ардагерлер съезі] / Кәки Ақан // Торғай. - 2006. - 5 мамыр. – Б. 4.
252. Ақан, Кәки. Ұлы тойға ұлы көш боп қатысты [Мәтін] : [жеңістің 60 жылдығына орай] / Кәки Ақан // Торғай. - 2005. - 24 маусым. – Б. 4.

253. Ақан Кәки Шәріпұлы [Мәтін] : Қазанама / Т. Т. Карбозов [және т. б.] // Аманкелді арайы. - 2024. – 14 маусым. – Б. 4..
254. Ақан, Кәки Шәріпұлы. Өмір тарихы [Мәтін] / К.Ш. Ақан ; [алғы сөз жазғ.: Х. Мұсабаев]. - Қостанай:
255. Ақан, Кәки. Наурыз бата [Мәтін] : [өлең] / К. Ақан // ARQALYQ habary. - 2022. – 18 наурыз. – Б. 4.
256. Ғалымбекұлы, Ғ. "Жеңіс - ерліктің, батырлықтың, достықтың үлгісі " [Мәтін] : [қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Кәки Ақанмен сұхбат] / әңг. Ғанибет Ғалымбекұлы // Арқалық хабары. - 2006. - 5 мамыр. – Б. 4.

Ол туралы:

257. Байжан, Ахметхан. Аға туралы ақиқат [Мәтін] : [ардагер Кәки Ақан туралы] / Ахметхан Байжан // Торғай. - 2005. - 12 тамыз. – Б. 4.
258. Жақыпов, Аманкүл. Арнаулар [Мәтін] : [өлеңдер] / Аманкүл Жақыпов // Торғай. - 2010. - 6 тамыз. – Б. 5.
259. Жүнісұлы, Мұрат. Ардагерлерді не толғандырады? [Мәтін] : [Арқалық қалалық ардагерлер кеңесінің Пленумы өтті] / Мұрат Жүнісұлы // Қостанай таңы. - 2013. - 12 наурыз. - Б. 2.
260. Есмағанбетов, Қайрат. Сан алуан өнер иесі [Мәтін] : [қалалық Ардагерлер кеңесінің төрағасы Кәки Шәріпұлы туралы] / Қайрат Есмағанбетов // Арқалық хабары. - 2010. - 6 тамыз. – Б. 3.
261. Мұсабаев, Хамитбек. Жанымен ұққан өнердің құдіретін [Мәтін] : [өлең] / Хамитбек Мұсабаев // Арқалық хабары. - 2010. - 6 тамыз. – Б. 3.
262. Нұрманұлы, Төлеу. Жасынан алғыр еді [Мәтін] : [қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Кәки Шәріпұлы туралы] / Төлеу Нұрманұлы // Арқалық хабары. - 2010. - 6 тамыз. – Б. 3.
263. Омарұлы, Өтеген. Жеті өнер иесі болатын [Мәтін] : [қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Кәки Шәріпұлы Ақан туралы] / Өтеген Омарұлы // Арқалық хабары. - 2010. - 20 тамыз. – Б. 3.
264. Тілемісұлы, Темір. Арнаулар [Мәтін] : [өлеңдер] / Т. Тілемісұлы // Торғай.- 2010. - 6 тамыз. – Б. 5.
265. Шөкен, Майра. Алтын арқау [Мәтін] : [қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Кәки Шәріпұлы Ақан 75 жаста] / Майра Шөкен // Торғай.- 2010. - 6 тамыз. – Б. 4.

Қазақстан Республикасы бойынша 2025 жылы аталып өтетін және еске алынатын күндер

Қаңтар

- «Ақжелкен» журналына 100 жыл (1925).
«Зерде» журналына 80 жыл (1945).
- 1 – республикалық «Қазақстанская правда» газетінің шыға бастағанына 105 жыл (1920).
- 1 – педагог Сембаев Әбдіхамит Ибіниязұлының туғанына 120 жыл (1905-1989).
- 1 – әнші, Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі Мұсабеков Әбітай туғанына 110 жыл (1915-1961).
- 5 – ақын, мемлекеттік сыйлықтың иегері Қадыр Мырза Әли туғанына 90 жыл (1935–2011).
- 7 – әнші, киноактер, режиссер, Қазақстанның халық әртісі Жандарбеков Құрманбек туғанына 120 жыл (1905-1973).
- 10 – жазушы мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Іяс Есенберлиннің туғанына 110 жыл (1915-1983).
- 10 – ғұлама ғалым, ойшыл философ, математик, астролог, музыка теоретигі Әбу Наср әл-Фарабидің туғанына 1155 жыл (870-950).
- 13 – жазушы Тоқтаров Рамазан туғанына 90 жыл (1935-2000).
- 17 – гельминтолог, Қазақстан ҰҒА академигі Сергей Николаевич Боевтың туғанына 120 жыл (1905-1987).
- 18 – инженер-механик, техника ғылымының докторы, профессор Қазақстан ҰҒА-ның академигі Айталиев Шмидт Мұсаұлының туғанына 90 жыл (1935–2007).
- 22 – актер, Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі Төлеубаев Рахметбай Баймырзаұлының туғанына 90 жыл (1935-1987).
- 25 – Қазақстан ҰҒА-ның академигі, физик-химик Василий Григорьевич Беньковскийдің туғанына 100 жыл (1925-1986).
- 30 – ақын Жақыпбаев Жұматай Сағадидің туғанына 80 жыл (1945-1990).

Ақпан

- 2 – Қазақстанның халық жазушысы Мағауин Мұхтар Мұқанұлы 85 жас (1940)
- 7 – ақын Ибрагимов Еркеш туғанына 95 жыл (1930-1986).
- 9 – актер, Қазақстанның халық әртісі Василий Федорович Корниенконың туғанына 100 жыл (1925-1994).
- 12 – Қазақстанның халық әртісі Атаханов Нуритдин Мухаметқалиұлының туғанына 120 жыл (1905-1974).
- 15 - тарих ғылымының докторы Бекмаханов Ермұхан Бекмаханұлының туғанына 110 жыл (1915-1966).
- 19 – ақын Асанов Қайырбек 80 жас (1945).
- 23 – профессор, филология ғылымының докторы Қоңыров Тұрағұл туғанына 90 жыл (1935-1995).

Наурыз

- 2 – ғалым Сарыбаева Шора Шамғалиұлының туғанына 100 жыл (1925).
- 6 – ақын Медетбеков Темірхан туғанына 80 жас (1945).
- 10 – киноактер, Қазақстан халық әртісі Тастанбеков Құман Нұрмағанұлының туғанына 80 жыл (1945-2017).
- 13 – композитор Базарбаев Теміржан туғанына 90 жыл (1935–2006).
- 14 – жазушы-драматург Қалихан Ысқақовтың туғанына 90 жыл (1935–2014).
- 15 - әнші, режиссер, киноактер Байсейітов Қанабек туғанына 120 жыл (1905-1979).
- 20 - ҚР-ның халық ақыны Молдағалиев Тұманбай туғанына 90 жыл (1935–2011).
- 20 – көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері Тәшенев Жұмабек туғанына 110 жыл (1915-1986).
- 21 – жазушы, ақын-драматург Шаңғытбаев Қуандық Төлегенұлының туғанына 100 жыл (1925-2001).
- 22 – Қазақстанның еңбек сіңірткен ғылым қайраткері, түркітанушы Николай Александрович Баскаковтың туғанына 120 жыл (1905-1995).
- 23 – химик-металлург Букетов Евней Арыстанұлының туғанына 100 жыл (1925-1983).

Сәуір

- 1 – сазгер, халық қаһарманы Тілендиев Нұрғиса Атабайұлының туғанына 100 жыл (1925-1998).
- 3 – ақын Жұмағалиев Абдолла туғанына 110 жыл (1915-1942).
- 9 – жазушы, сатирик Ғаббас Қабышұлы 90 жас (1935).
- 14 – жазушы Молдағалиев Жайсаңбек туғанына 90 жыл (1935-1986).
- 16 – ақын Айнабеков Қайып туғанына 140 жыл (1885-1955).

- 22 – халық жазушысы Мұқанов Сәбит туғанына 125 жыл (1900-1973).
29 – жазушы Сарғасқаев Сансызбай Биболатұлының туғанына 100 жыл (1925–1995).

Мамыр

- 5 – Кітапхана ісінің ардагері Бердіғалиева Роза Аманғалиқызының туғанына 80 жыл (1945–2015).
9 - драматург, әдебиет зерттеушісі, тарихшы Ақынжанов Мұсатай Бекболатұлының туғанына 120 жыл (1905-1986).
9 - Ұлы Отан соғысындағы жеңіске 80 жыл (1945).
9 - прозашы Жанботаев Досан (Жалаулы) 90 жас (1935).
12 – жазушы Әлімжанов Әнуар туғанына 95 жыл (1930-1993).
16 - ақын Асқаров Оразақын туғанына 90 жыл (1935–2019).
21 - Мәдениет және өнер қызметкерлерінің күні
25 - жазушы Байғұтов Мархабат туғанына 80 жыл (1945–2022).

Маусым

- 10 – жазушы Нұрмағамбетов Тынымбай 80 жас (1945).
20 – Қазақстанның халық әртісі, ұйғыр актері Бақиев Мақпер Құрбанұлының туғанына 110 жыл (1915-1996).

Шілде

- 1 – жазушы Тұрсынбаев Бәдел туғанына 120 жыл (1905-1967).
6 – Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлының туғанына 85 жыл (1940).
15 – ақын Боранбаев Қабыл туғанына 110 жыл (1915-1978).
15 – әртіс Сыздықов Мәнтай туғанына 110 жыл (1915-1975).
25 - әдебиетші-ғалым Сәтбаева Шәмшібану Қанышқызының туғанына 95 жыл (1930-2002).

Тамыз

- «Қазақстан мектебі» журналына 100 жыл (1925).
10 – ақын, философ, ағартушы, композитор Абай Құнанбайұлының туғанына 180 жыл (1845-1904).
15 – сазгер Шәмші Қалдаяқовтың туғанына 95 жыл (1930-1992).

- 25 – жазушы Исабаев Қалмұқан туғанына 100 жыл (1925–2015).
26 – сәулетші Юрий Григорьевич Ратушныйдың туғанына 90 жыл (1935-1996).
30 – Қазақстан Республикасының Конституциясына 30 жыл (1995).
30 – жазушы Еркебаев Сайымжан туғанына 90 жыл (1935-1997).

Қыркүйек

- 5 – ақын Жұбан Молдағалиевтың туғанына 105 жыл (1920-1989).
19 – ақын Асқар Тоқмағамбетовтың туғанына 120 жыл (1905-1983).
19 – ақын Тоқаш Бердияровтың туғанына туғанына 100 жыл (1925-1988).
20 – жазушы Жұмабай Тәшеновтың туғанына 100 жыл (1925-1994).
23 - Ә. Қастеев атындағы бейнелеу өнері музей құрылғанына 90 жыл (1935).

Қазан

- 13 – режиссер, Қазақстанның халық әртісі Асқар Тоқпановтың туғанына 110 жыл (1915-1994).
15 – жазушы, аудармашы Сыздықов Нияз Салықұлының туғанына 100 жыл (1925-2000).
15 – жазушы Әбу Сәрсенбаевтың туғанына 120 жыл (1905-1995).
20 – жазушы Төлеген Тоқбергеновтың туғанына 90 жыл (1935-1990).
25 – жазушы Нәсрәддин Сералиевтің туғанына 95 жыл (1930-1984).

Қараша

- 1 – ағартушы-демократ, ғалым Уәлиханов Шоқан Шыңғысұлының туғанына 190 жыл (1835-1865).
10 – сатирик ақын Уайдин Үмбетай Уайдәулының туғанына 90 жыл (1935–2018).
11 – жазушы Машқар Гумеровтың туғанына 100 жыл (1925-2002).
12 – алғаш дәрігер Гүлсім Асфандиярованың туғанына 135 жыл (1890-1941).
12 – композитор, Қазақстанның халық әртісі Евгений Григорьевич Брусиловскийдің туғанына 120 жыл (1905-1981).
13 – әнші, сазгер, Қазақстанның халық әртісі Хасанғалиев Ескендір Өтегенұлының туғанына 85 жыл (1940–2021).
15 – жазушы Мәлік Ғабдуллиннің туғанына 110 жыл (1915-1973).
19 – ақын-жазушы Сапар Байжановтың туғанына 95 жыл (1930-1999).
20 – жазушы Қойшыбаев Бейбіт Орынбекұлы 80 жас (1945).
24 – жазушы Сапарғали Бегалиннің туғанына 130 жыл (1895-1983).
28 – ақын-жазушы Нәжімеденов Жүмекен Сабырұлының туғанына 90 жыл (1935-1983).

Желтоқсан

- 6 – кинорежиссер Әбусейітов Қуат Әшірбекұлының туғанына 100 жыл (1925).
10 - әскери қайраткер Алтынбаев Мұхтар 80 жас (1945).

- 15 – ақын Өтебай Тұрманжановтың туғанына 120 жыл (1905-1978).
15 – профессор Досмұханбет Кішібековтің туғанына 100 жыл (1925).
24 - әскери қайраткер, қолбасшы, жазушы, Кеңес Одағының Батыры, Қазақстанның Халық Қаһарманы Бауыржан Момышұлы туғанына 115 жыл (1910-1982).
31 – өнер қайраткері Жиенбек Рсалдиннің туғанына 100 жыл (1925-1997).

Айы күні белгісіз атаулы күндер:

- Созақ көтерілісіне 195 жыл (1830).
- жазушы, ақын, драматург Дәулетбаев Мәжит Боранбайұлының туғанына 125 жыл (1900-1938).
- халық ақыны, әнші-композитор Мәди Бәпиұлының туғанына 145 жыл (1880-1924).
- айтыс ақыны Болман Қожабайұлының туғанына 145 жыл (1880-1972).
- халық ақыны, жырау Нұрпейіс Байғаниннің туғанына 165 жыл (1860-1945).
- әнші, ақын, композитор Жаяу Мұса Байжанұлының туғанына 190 жыл (1835-1929).
- мемлекет қайраткері Айтбай Төлеұлының туғанына 305 жыл (1720-1790).
- кіші жүзді билеген Айшуақ ханның туғанына 305 жыл (1720-1810).
- хан Ақназар (Хақназар) туғанына 515 жыл (1510-1580).
- жырау, қолбасшы, батыр Доспамбет жыраудың туғанына 535 жыл (1490-1523).
- ақын, ойшыл, ғалым Жүсіп Баласағұнның туғанына 1155 жыл (870-950).

Қазақстан Республикасының Ұлттық мерекесі

16-17 желтоқсан Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік мерекелер

1-2 қаңтар	Жаңа Жыл
8 наурыз	Халықаралық әйелдер күні
21-23 наурыз	Наурыз мейрамы
1 мамыр	Қазақстан халқының бірлігі мерекесі
7 мамыр	Отан қорғаушылар күні
9 мамыр	Жеңіс күні мерекесі
6 шілде	Астана күні
30 тамыз	Қазақстан Республикасының Конституциясы күні
16 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні

Қазақстан Республикасындағы кәсіптік және өзге де мерекелер

10 қаңтар	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы күні
2 ақпан	Ұлттық басылым күні
15 ақпан	Ауғанстан Демократиялық Республикасынан Кеңес әскерлерінің шектеулі контингентінің шығарылған күні
1 наурыз	Алғыс айту күні (2016 жылдан өзгертілген) Жерге орналастыру, геодезия және картография күні – наурыздың екінші жексенбісі
2 наурыз	Туберкулез ауруына дүниежүзілік күрес күні.
10 наурыз	Жерге орналастыру, геодезия және картография күні (наурыздың екінші жексенбісі)
27 наурыз	Халықаралық театр күні
1 сәуір	Күлкі күні
2 сәуір	Халықаралық балалар кітабы күні

7 сәуір	Геолог күні – сәуірдің бірінші жексенбісі
7 сәуір	Дүниежүзілік денсаулық күні
12 сәуір	Ғылым қызметкерлері күні
21 сәуір	Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызмет күні
23 сәуір	Дүниежүзілік кітап және авторлық құқық күні
5 мамыр	Халықаралық мүгедектер құқығын қорғау күні
12 мамыр	Аналар күні (мамырдың екінші жексенбісі)
17 мамыр	Байланыс қызметкерлер күні
18 мамыр	Халықаралық мұражайлар күні
21 мамыр	Мәдениет және өнер қызметкерлерінің күні
26 мамыр	Химия өнеркәсібі қызметкерлерінің күні - мамырдың соңғы жексенбісі
31 мамыр	Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күні
1 маусым	Халықаралық балаларды қорғау күні
4 маусым	Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері күні
5 маусым	Эколог күні
7 маусым	Монополияға қарсы орган қызметкерлері күні
9 маусым	Жеңіл өнеркәсіп қызметкерлерінің күні – маусымның екінші жексенбісі
9 маусым	Мемлекеттік органдардың арнайы мақсаттағы бөлімшелері Әскери қызметшісінің және қызметкерінің күні
16 маусым	Медицина қызметкері күні – маусымның үшінші жексенбісі
23 маусым	Мемлекеттік қызметші күні
23 маусым	Полиция күні
24 маусым	Судья және сот қызметкері күні
28 маусым	Байланыс және ақпарат қызметкерлерінің күні
28 маусым	Бұқаралық ақпарат құралдары қызметкерлері күні
2 шілде	Дипломатиялық қызмет күні
7 шілде	Ұлттық домбыра күні (шілденің бірінші жексенбісі)
9 шілде	Балық шаруашылығы қызметкерлері күні – шілденің екінші жексенбісі
13 шілде	Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлері күні
14 шілде	Нотариат күні
21 шілде	Металлург күні – шілденің үшінші жексенбісі
23 шілде	Сауда қызметкерлері күні – шілденің төртінші жексенбісі

28 шілде	Сауда қызметкерлері күні (шілденің төртінші жексенбісі)
4 тамыз	Көлік қызметкерлері күні – тамыздың бірінші жексенбісі
10 тамыз	Абай күні
11 тамыз	Құрылысшы күні – тамыздың екінші жексенбісі
18 тамыз	Шекарашылар күні
18 тамыз	Спорт күні – тамыздың үшінші жексенбісі
25 тамыз	Шахтер күні – тамыздың соңғы жексенбісі
29 тамыз	Семей ядролық сынақ полигонының Жабылған күні
1 қыркүйек	Білім күні
1 қыркүйек	Мұнай-газ кешені қызметкерлері күні (қыркүйектің бірінші жексенбісі)
3 қыркүйек	Мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні – қыркүйектің бірінші жексенбісі
5 қыркүйек	Қазақстан халқы тілдерінің күні
8 қыркүйек	Отбасы күні – қыркүйектің екінші жексенбісі
28 қыркүйек	Атом саласының қызметкерлерінің күні
29 қыркүйек	Еңбек күні – қыркүйектің соңғы жексенбісі
29 қыркүйек	Машина жасаушы күні – қыркүйектің соңғы жексенбісі
30 қыркүйек	Әділет органдары қызметкерлерінің күні
1 қазан	Халықаралық қарттар күні
1 қазан	Халықаралық музыка күні
1 қазан	Радио күні
5 қазан	Мұғалім күні
5 қазан	Халықаралық дәрігерлер күні
6 қазан	Қорғаныс өнеркәсібі қызметкерлері күні
10 қазан	Қазақстан кәсіптік одақтарының күні
16 қазан	Нан күні
19 қазан	Құтқарушы күні
20 қазан	Орман шаруашылығы қызметкері күні – қазанның үшінші жексенбісі
19 қазан	Құтқарушы күні
24 қазан	Кітапханашы күні
27 қазан	Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлері күні
29 қазан	Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің күні – қазанның соңғы жексенбісі
5 қараша	Сыртқы барлау күні
8 қараша	Статистика күні

10 қараша	Цифрландыру және ақпараттық технологиялар қызметкерлері Күні
11 қараша	Энергия үнемдеу күні
15 қараша	Ұлттық валюта – теңге күні, Қазақстан Республикасы қаржы саласы қызметкерлерінің кәсіби мерекесі
17 қараша	Халықаралық студенттер күні
17 қараша	Ауыл шаруашылық қызметкерлері күні – қарашаның үшінші Жексенбісі
1 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні
5 желтоқсан	Адвокатура күні
6 желтоқсан	Прокуратура күні
12 желтоқсан	Кеден органы қызметкерлері күні
15 желтоқсан	Энергетик күні – желтоқсанның үшінші жексенбісі
20 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Фельдъегерлік қызметі күні
22 желтоқсан	Архивші күні

Шетел әдебиетшілерінің атаулы күндері

Қаңтар

- 2** – американ жазушысы Айзек Азимовтың туғанына 105 жыл (1920-1992).
20 – орыс ақыны М.В. Исаковскийдің туғанына 125 жыл (1900-1973).
29 – орыс жазушысы, драматург А.П. Чеховтың туғанына 165 жыл (1860-1904).
29 – орыс кескіндемешісі А.А. Рыловтың туғанына 155 жыл (1870-1939).

Ақпан

- 10** – орыс ақыны Б.Л. Пастернактың туғанына 135 жыл (1890-1960).
22 – поляк композиторы Ф. Шопеннің туғанына 215 жыл (1810-1849).

Наурыз

- 21** – неміс композиторы И.С. Бахтың туғанына 340 жыл (1685-1750).
23 – орыс суретшісі А.И. Корзухинаның туғанына 190 жыл (1835-1856).

Сәуір

- 2** – француз жазушысы Э. Золяның туғанына 185 жыл (1840-1902).
3 – орыс жазушысы Ю.М. Нагибиннің туғанына 105 жыл (1920-1994).

Мамыр

- 13** – француз жазушысы А. Доденың туғанына 185 жыл (1840-1897).
22 – орыс ақыны Е.А. Долматовскийдің туғанына 110 жыл (1915-1994).

11 (24) – орыс жазушысы М. Шолоховтың туғанына 120 жыл (1905-1984).

Маусым

21 – орыс ақыны А.Т. Твардовскийдің туғанына 115 жыл (1910-1971).

28 – поляк жазушысы Л. Кручковскийдің туғанына 125 жыл (1900-1962).

Шілде

8 – украин жазушысы Ю.К. Смолчинаның туғанына 125 жыл (1900-1976).

16 – балалар жазушысы, драматург Р.П. Погодиннің туғанына 100 жыл (1925-1993).

21 – орыс суретшісі В.Ф. Тимманың туғанына 205 жыл (1820-1895).

Тамыз

5 - француз жазушысы, ақын, драматург Ги де Мопассанның туғанына 175 жыл (1850-1893).

30 – орыс суретшісі , пейзажист И.И. Левитанның туғанына 165 жыл (1860-1900).

Қыркүйек

7 – орыс жазушысы А.И. Куприннің туғанына 155 жыл (1870-1938).

15 – ағылшын жазушысы А. Кристидің туғанына 135 жыл (1890-1976).

26 – халық суретшісі С.В. Герасимовтың туғанына 140 жыл (1885-1964).

Қазан

22 – орыс жазушысы И.А. Буниннің туғанына 155 жыл (1870-1953).

Қараша

9 – орыс ақыны В.В. Хлебниковтың туғанына 140 жыл (1885-1922).

15 (28) – орыс ақын-жазушысы К.М. Симоновтың туғанына 110 жыл (1915-1979).

13 – ағылшын жазушысы Р. Стивенсонның туғанына 175 жыл (1850-1894).

16 (29) – орыс жазушысы Г.Н. Троепольскийдің туғанына 120 жыл

(1905-1995).

28 – орыс ақыны А.А. Блоктың туғанына 145 жыл (1880-1921).

30 – ағылшын жазушысы М. Твеннің туғанына 190 жыл (1835-1910).

Желтоқсан

2 – орыс ақыны А.А. Прокофьевтің туғанына 125 жыл (1900-1971).

19 – орыс жазушысы Н.М. Грибачевтың туғанына 115 жыл (1910-1992).

Есімдердің алфавиттік көрсеткіші

Ағытаев, И. – 77, 78	Досмағамбетов, С. – 90
Ағытайұлы, И. – 49	Ерғазин, Қ. – 231
Айқадамова, А. – 26, 27, 79	Есмағанбетов, Қ. – 204, 232, 260
Аймақов, О. – 28	Жанғабылов, А. - 233
Алмат, О. - 219	Жақсанов, О. – 62, 91
Амангелді, Ә. – 220, 221	Жақыпбекова, Қ. – 197, 198
Аңсатов, С. – 222	Жақыпов, А. – 258
Ақан, К. – 241, 255	Жүнісұлы, Ж. - 235
Ахметбеков, Д. - 223	Жүнісұлы, М. – 234, 259
Ахметчин, Ғ. – 53	Кенжеғұл, Ж. – 63
Аязбаева, Ғ. - 82	Қабдырахметова, М. – 92, 94
Әбдікәрімов, М. -54	Қажи, А. – 95
Әбілтаев, Ә. – 29	Қайыпұлы, Е. - 96
Әбішев, Д. - 82	Қалмақов, Е. – 97
Әбіш, Д. – 55,56	Қалмақов, Т. – 98
Әжіғалиева, А. - 199	Қалтаева, Б. - 205
Әлкеев, Р. – 56	Қалыбай, Қ. – 66
Әуелбеков Е. - 216	Қирабаев, С. – 20, 218
Байділдин, Ш. – 200, 201	Құлабаев, Н. – 69
Байжан, А. – 257	Қожахметова, М. - 236
Байғазин, М. – 225	Қонысбай, К. – 68
Балқыбекова, Д. – 58	Мәдібаева, Қ. - 194
Баязитов, Ж. - 85	Меңдібай, С. – 101, 102, 237
Бейсекеев, С – 30	Мешітбаев, Н. – 23, 72, 103
Бектемісов, А. - 217	Мұсабаев, Х. – 261
Бердалинова, Ғ. - 86	Мұсабекова, М. – 208, 210
Беркенова Ә. – 59, 60, 111-144	Мұхамедов, М. - 239
Болатов, Ж. – 87, 88, 89	Мұқатов, Н. – 238
Бостанұлы, Ж. - 226	Мұқышев, Қ. – 145
Ғапбасұлы, Ж. - 203	Молдашұлы, Б. - 209
Ғалымбекұлы, Ғ. – 202, 256	Нурекина, А. – 195
Досанов, С. – 1, 12, 14, 17, 228	Нұрахметұлы, И. – 33
Досжанова, Қ. – 61	Нұрманұлы, Т. – 262

Омарұлы, Ө. – 263
Орманшина, Ә. - 40
Оспанова, Қ. – 34, 73, 104
Рахметов, Ж. – 211, 212
Садуова, С. – 213, 214
Сағитова, Г. - 74
Санай, З. – 105
Сомжүрек, Ж. 35
Тапалова, З. - 215

Тұралин, Ғ. - 107
Тұрғынбекұлы, С. – 108, 196
Тілемісұлы, Т. – 264
Урманшина, Ә. – 25
Хасенов, Е. – 109, 110
Шаяхмет, А. – 37, 38, 39, 76
Шаймағанбетов, С. – 240
Шөкен, М. - 265
Ысқақ, Б. – 146, 185, 1

Басылымдардың атаулары

Аманкелді арайы
Ақ жол
Ақиқат
Арқалық хабары
Әдебиет айдыны

Балдырған
Егемен Қазақстан
Жалын
Жұлдыз
Жұлдыздар отбасы

Заң
Коммунизм таңы
Қазақ
Қазақ әдебиеті
Қостанай таңы
Отбасы және денсаулық
Парасат
Рауан
Социалистік Қазақстан
Торғай
Торғай таңы
Түркістан
Үш қоңыр

Мазмұны

1. Құрастырушыдан.....	3
2. Арқалық қаласы және аймағының 2025 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері.....	4-6
3. Айы мен күні белгісіз атаулы күндер.....	7
4. Досанов Сәбит.....	8-10
5. Орманшина Әлпия.....	11-13
6. Беркенова Әсия.....	14-20
7. Ысқақов Бақыткерей.....	21-25
8. Жақыпбекова Қарлығаш.....	26-28
9. Әуелбеков Еркін.....	29-31
10. Ақан Кәки.....	32-34
11. Қазақстан Республикасының 2025 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері.....	35-38
12. Айы мен күні белгісіз атаулы күндер.....	39
13. ҚР Ұлттық ҚР кәсіптік және өзге де.....	40-43
14. Шетел әдебиетшілерінің атаулы күндері.....	44-45
15. Есімдердің алфавиттік көрсеткіші.....	46
16. Басылымдардың атаулары.....	47

*110300, Қостанай облысы, Арқалық қаласы
Абай көшесі, 62. Тел. (факс) 7-09-16.
E – mail:arkounb@mail.ru*

*Құрастырушылар: Ж.К. Туякбаева
Компьютерлік терілім: Ж.К. Абжанова
Редактор: Ж.К. Абжанова
Шығарылымға жауапты: С.А. Алматова
Басуға қол қойылды .....
Таралым 5
Басылым: ксерокс
Көлем 1,75*